2006 YILI TÜRKİYE İNSAN TİCARETİ İLE MÜCADELE RAPORU

2006

Önsöz

önsöz

Türkiye Cumhuriyeti Devleti köleliğin günümüzde yeniden ortaya çıkmış şekli olan insan ticareti ile kararlı mücadelesini sürdürmektedir. Sözkonusu mücadele, Türkiye'de Türk kadınına veya yabancı kadınlara haysiyet dışı muamele yaptırılmayacağına ilişkin bir taahhüt olarak, devlet düzenimizin ve toplumumuzun kadına bakışındaki çağdaşlığın bir göstergesidir.

"2006 Yılı Türkiye İnsan Ticareti ile Mücadele Raporu", "İnsan Ticaretiyle Mücadele Ulusal Görev Gücü Başkanı" olması nedeniyle Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı eşgüdümünde oluşturulan bir Teknik Yazım Grubu tarafından hazırlanmıştır.

Teknik Yazım Grubu'nda İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı; Adalet Bakanlığı Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler, Kanunlar ve Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlükleri; İnsan Kaynağını Geliştirme Vakfı; Kadın Dayanışma Vakfı ve Uluslararası Göç Örgütü Türkiye Temsilciliğinden yetkililer yer almış ve rapor "Ulusal Görev Gücü" tarafından da onaylanmıştır.

Türkiye'nin insan ticareti ile mücadele eden tüm kuruluşlarının katkısıyla 2006 Yılı Raporu "Ulusal Rapor" hüviyetini de kazanmış olmaktadır.

"2006 Yılı Türkiye İnsan Ticareti ile Mücadele Raporu" özetle :

İnsan ticareti ile mücadele alanında kaydedilen ilerlemeleri, önleme, koruma ve yasa uygulama başlıkları altında açıklamakta ;

Türkiye'de insan ticareti ile mücadele alanında alınan yasal ve idari önlemler ile uygulamalara ilişkin kapsamlı bilgi sunmakta ve 2006 yılına dair istatistiki veriler içermektedir.

Raporun basımı, Uluslararası Göç Örgütü Türkiye Temsilciliğince yürütülen "İnsan Ticareti İle Mücadele Yerel Eylem ve Doğrudan Yardım" başlıklı proje kapsamında; Norveç Hükümeti, İsveç Uluslararası Kalkınma ve İşbirliği Ajansı (SIDA) ve Türk Hükümeti tarafından desteklenmiş ve finanse edilmiştir.

Raporun bu alandaki çabalarımızın uluslararası alanda tanıtımına da katkıda bulunacağı ümit edilmektedir.

Kemal Gür
Büyükelçi
Konsolosluk Genel Müdürü
Dışişleri Bakanlığı

İçindekiler

1. Giriş....9
1.1. Yasal Düzenlemeler....10
1.2. İdari Düzenlemeler....11
1.3. Mağdurların Korunmasına İlişkin Düzenlemeler....12
1.4. Uygulanan ve Öngörülen Projeler....13
2. ÖNLEME....17
2.1. 157 Yardım Hattı....18
2.2. Destekleyici İstatistiki Veriler....19
3. KORUMA....25
3.1. İnsan Ticareti Mağdurlarının Tespiti....26
3.2. Ulusal Yönlendirme Mekanizması....27
3.3. Mağdurlara Sağlanan Yardımlar....28
3.4. Sığınmaevlerinin Faaliyetleri....30
3.4.1. İnsan Kaynağını Geliştirme Vakfı'nın 2006 yılı İnsan Ticareti ile Mücadele Faaliyetleri....30
3.4.2. Kadın Dayanışma Vakfı'nın 2006 yılı İnsan Ticareti ile Mücadele Faaliyetleri....33
3.5. Mağdurların Tanıklık Etmeleri....34
3.6. Destekleyici İstatistiki Veriler....35
4. YASAL ÇERÇEVE....43
4.1. Uluslararası ve Ulusal Mevzuat....43
4.2. Uluslararası İşbirliği....45
4.3. Uygulamalar....46
4.3.1. İnsan Ticareti ile Mücadele Rehberi....46
4.3.2. Eğitim Faaliyetleri....47
4.4. Destekleyici İstatistiki Veriler....47
5. SONUÇ....53

1

Giriş

Giriş

İnsan ticareti çağımızda köleliğin yeniden ortaya çıkmış şekli olup, en ciddi insan hakları ihlalerinden biridir. Sorunun üzerine ciddiyetle eğilinmesi ve eyleme geçilmesi gerektiği kabul edilmiştir. İnsan ticareti, uyuşturucu ve silah kaçakçılığından sonra en kârlı üçüncü organize yasadışı faaliyet olarak bilinmektedir.

Coğrafi konumu ve komşu ülkelere kıyasla daha yüksek ekonomik refah düzeyi itibariyle, Türkiye insan ticaretinde hedef ülkedir. İnsan ticareti mağdurlarını çoğunlukla, ortalama kişi başına milli geliri düşük, Eski Doğu Bloku ülkeleri vatandaşları oluşturmaktadır.

Her ne kadar Türkiye'de insan ticareti süreci çoğunlukla kadın ve kız çocuklarının cinsel istismarı ekseninde gerçekleşse de Türkiye insan ticareti ile mücadele stratejisini belirlerken; kadınların, erkeklerin ve çocukların insan ticareti suçuna maruz kalabilecekleri ve insan ticaretinin farklı formlarına konu olabilecekleri gerçeğini de göz önünde bulundurmaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti Devleti tarafından insan ticareti ile mücadelede 'Yasal Düzenlemeler', 'İdari Düzenlemeler' ve 'Mağdurların Korunması' alanlarında alınan önlemler aşağıda belirtilmiştir.

1.1. Yasal Düzenlemeler

'Sınıraşan Örgütlü Suçlara Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi', 'Sınıraşan Örgütlü Suçlara Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'ne Ek İnsan Ticaretinin, Özellikle Kadın ve Çocuk Ticaretinin Önlenmesine, Durdurulmasına ve Cezalandırılmasına İlişkin Protokol' ve anılan Sözleşmeye ek 'Kara, Deniz ve Hava Yoluyla Göçmen Kaçakçılığına Karşı Protokol' 18 Mart 2003 tarihinde onaylanmıştır.

1 Haziran 2005 tarihinde yürürlüğe giren 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 80. maddesinde insan ticareti suçunun tanımı 'Sınıraşan Örgütlü Suçlara Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'ne Ek İnsan Ticaretinin, Özellikle Kadın ve Çocuk Ticaretinin Önlenmesine, Durdurulmasına ve Cezalandırılmasına İlişkin Protokol'e uygun olarak yapılmış ve bu suç için 8 yıldan 12 yıla kadar hapis ve onbin güne kadar adli para cezası getirilmiştir. Sözkonusu madde ayrıca, insan ticareti suçundan dolayı tüzel kişiler hakkında güvenlik tedbirlerine hükmolunmasını da öngörmektedir.

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 80. maddesinde 19 Aralık 2006 tarihinde yapılan değişiklikle, insan ticareti tanımına "zorla fuhuş yaptırmak" ibaresi de eklenmiştir. Bu sayede insan ticareti suçunun zorla fuhuş yaptırmak amacı ile işlenmesi halinde faillerin 80. maddeden cezalandırılması sağlanmıştır. TCK'nın 80.maddesindeki yasal değişikliğin olumlu sonuçlar vermesi beklenmektedir.

İnsan ticareti ile mücadele konusunda ilave bir adım olarak, Terörle Mücadele Kanunu'nun 'Terör amacı ile işlenen suçlar' kenar başlıklı 4. maddesindeki değişiklikle, insan ticareti suçunun bir terör örgütünün faaliyeti çerçevesinde işlenmesi halinde, terör suçu sayılacağına ilişkin bir düzenlemeye de yer verilmiştir.
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 6 Eylül 2003 tarihinde yürürlüğe giren "Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkındaki Kanun" ile, kontrolsüz yabancı işgücü istihdamının önüne geçilmesi ve yabancılara çalışma izni verilmesi konularında yetkilendirilmiştir.

Evlilik ile vatandaşlık kazanımı mekanizmasının insan tacirlerince suistimal edilmesinin önlenmesine yönelik olarak, Vatandaşlık Kanunu'nda 2003 yılında yapılan bir değişiklik ile; bir Türk ile evlenen yabancı bir kadının evlenme işlemi sırasında beyan yoluyla Türk vatandaşlığını kazanması uygulamasına son verilmiş, bu yolla vatandaşlığın kazanılması için en az üç yıl evli kalınması ve evliliğin fiilen devam etmesi şartı getirilmiştir.

İnsan tacirlerinin hızlı yer değiştirme, izlerini kaybettirme, takip edilememe ve mağdurların kaçırılmalarında kullanılan ulaşım araçlarından yararlanma kabiliyetlerinin kısıtlanması için yapılan düzenlemelerden Karayolu Taşıma Kanunu 19 Temmuz 2003 tarihinde, Kara Ulaştırma Yönetmeliği 25 Şubat 2004 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

İlgili kurumların katılımıyla düzenli olarak toplanan İnsan Ticareti ile Mücadele Ulusal Görev Gücü tarafından hazırlanan ve Başbakanlık tarafından onaylanan ilk "İnsan Ticaretiyle Mücadele Eylem Planı"nın uygulanması başarıyla tamamlanmıştır. 2003 yılı Türkiye-AB Mali İşbirliği programı dahilinde, İçişleri Bakanlığı tarafından 2006 yılı Ocak ayından itibaren yürütülmekte olan 'İnsan ticareti ile Mücadelede Kurumsal Kapasitenin Güçlendirilmesi Projesi' 2007 yılı Temmuz ayında tamamlanmış olup bir eylem planı hazırlanmıştır. Yeni eylem planı en kısa zamanda onaylanacaktır.

1.2. İdari Düzenlemeler

İnsan ticareti konusunda 2002 yılında Dışişleri Bakanlığı koordinesinde, "İnsan Ticareti ile Mücadele Ulusal Görev Gücü" oluşturulmuştur. Dışişleri Bakanlığı'nın ulusal koordinatör sıfatı ile başkanlık ettiği Görev Gücü toplantıları periyodik olarak gerçekleştirilmektedir.

Türkiye'de, insan ticareti mağdurları için 157 numaralı, ücretsiz bir acil yardım ve ihbar telefon hattı tahsis edilmiştir. Türkiye'nin her yerinden ve cep telefonlarından günün 24 saati ulaşılabilen telefon hattı, 2005 yılı Mayıs ayı içerisinde hizmete girmiş olup, gelen ihbarları koordine eden operatörler Rusça, Romence, İngilizce, Türkçe ve diğer dillerde hizmet verebilmektedirler. Operatörler aynı zamanda danışmanlık, acil yardım ve hassas bilgi alımı konularında eğitim almaktadırlar. 157 Yardım Hattı'na aynı zamanda yurtdışından 90.312.157 11 22 numaralı telefondan ulaşılabilmektedir.

Uluslararası Göç Örgütü'nün (IOM) yürüttüğü proje kapsamında, özellikle turizm mevsiminde, kaynak ülkelerden Türkiye'ye gelen yabancıların, Türkiye'de insan ticaretini önlemeye yönelik faaliyette bulunan 157 Yardım Hattı konusunda bilgilendirilmeleri amacıyla bilgilendirme kartları hazırlanmış olup, bu kartlar, başta İstanbul, Antalya, Trabzon Hava ve Deniz Limanları olmak üzere, sınır kapılarımızda dağıtılmaktadır. Proje kapsamında, görsel medyada insan ticareti hakkında kamuoyunu bilgilendirici kısa yayınlar yapılmaktadır. 'Annemi Gördünüz mü?' başlıklı, halkı bilinçlendirmeye yönelik ilk kampanya, 2 Şubat 2006 tarihinde Türk Hükümeti'nin koordinasyonunda IOM tarafından başlatılmıştır.

Ulusal Eylem Planı'nda yer alan muhtaç durumdaki kişilere sağlanan yardımlardan insan ticareti mağdurlarına hizmet veren sivil toplum kuruluşlarının da yararlandırılması konusunda Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu tarafından gerekli önlemler alınmış ve finansman sağlanmıştır.

2006 yılında İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından insan ticareti suçunun soruşturulması, mağdurların tespiti ve mağdurlara yönelik işlemlerle ilgili uygulamaya esas olacak hususları içeren bir genelge ve ekinde yer alan "İnsan Ticareti ile Mücadele Rehberi", hazırlanarak ilgili kurum, kuruluş ve valiliklere gönderilmiştir. Bu yeni talimatla; insan ticareti ile mücadele konusunda kurumların görev alanına giren konuların belirlenmesi ve kurumlararası koordinasyon sağlanması amaçlanmaktadır.

Jandarma Genel Komutanlığı tarafından 2005 yılında 100.000 adet Türkçe, 25.000 adet İngilizce ve 25.000 adet Rusça olmak üzere toplam 150.000 adet "İnsan Ticareti ile Mücadele Broşürü" hazırlanmış ve Türkiye genelinde dağıtılmıştır. Ayrıca 2006 yılında, insan ticareti ile mücadelede etkinliğin artırılması maksadıyla hazırlanan 3280 adet "İnsan Ticareti Suçu ile Mücadele Klavuzu"nun ilgili birimlere dağıtımı sağlanmıştır.

1.3. Mağdurların Korunmasına İlişkin Düzenlemeler

Ulusal Görev Gücü tarafından hazırlanan ve Başbakanlık tarafından onaylanan "İnsan Ticaretiyle Mücadele Eylem Planı" uyarınca, insan ticareti mağdurlarının hukukî, psikolojik ve tıbbî danışmanlık alabilmeleri için sivil toplum kuruluşları da mücadeleye dahil edilmiş, İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü'nce imzalanan protokellere istinaden, biri 2004 yılında İnsan Kaynağını Geliştirme Vakfı tarafından İstanbul'da, diğeri 2005 yılında Kadın Dayanışma Vakfı tarafından Ankara'da olmak üzere iki sığınmaevi sivil toplum kuruluşları sorumluluğunda mağdurların desteklenmesi amacıyla faaliyete geçirilmiştir. İstanbul ve Ankara Büyükşehir Belediyeleri'nin sığınmaevlerinin binalarını temin etmek ve işletim giderlerine katkı sağlamakla verdikleri destek sayesinde süreç devam etmektedir. İnsan ticareti vakalarının sıklıkla görüldüğü illerimizde insan ticareti mağdurları sığınmaevlerine gönderilmeden önce bu illerdeki eğitim merkezleri ve sosyal tesislerde barındırılmaları konusunda gerekli tedbirler alınmıştır.

İnsan ticareti mağdurlarına mahkemede tanık olabilmeleri, polisle işbirliği yapabilmeleri, tıbbî ve psikolojik destek alabilmeleri amacıyla koşulsuz ve isteğe bağlı olarak, altı aya kadar ikamet izni verilebilmektedir. Bu izin aynı zamanda mağdurların iş piyasasına erişimine de imkan vermektedir. Yargılama sürecine taraf olanlar ile tedavileri devam edenlerin ikamet izinleri 6 aylık sürelerle uzatılabilmektedir.

İnsan ticareti mağdurlarının gönüllü geri dönüşleri, kolluk kuvvetleri, IOM, kaynak ülkelerdeki kolluk kuvvetleri, irtibatlı kuruluşlar ve yerel sivil toplum kuruluşlarının işbirliğiyle güvenli bir şekilde sağlanmaktadır.

Sağlık Bakanlığı tarafından insan ticareti mağdurlarının ücretsiz tedavilerinin sağlanması, 5.12.2003 tarihli ve 2003-6565 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konmuştur.

Ayrıca, Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 234. maddesi gereğince, insan ticareti mağdurlarına soruşturma ve kovuşturma evrelerinde bazı haklar tanınmıştır. Bu kapsamda, mağdurların soruşturma evresinde; delillerin toplanmasını isteme, Cumhuriyet savcılığından belge örneği isteme, vekili bulunmuyorsa baro tarafından kendisine bir avukat görevlendirilmesini isteme, vekili aracılığıyla soruşturma belgelerini ve elkonulan ve muhafaza altına alınan eşyayı inceleme, cumhuriyet savcısının kovuşturmaya gerek olmadığı yönündeki kararına kanunda yazılı usule göre itiraz etme hakları bulunmaktadır. Kovuşturma evresinde ise; duruşmadan haberdar edilme, kamu davasına katılma, tutanak ve belgelerden vekili aracılığıyla örnek isteme, tanıkların davetini isteme, vekili bulunmuyorsa baro tarafından kendisine bir avukat atanmasını isteme, karara karşı kanun yollarına başvurma hakkına sahiptirler. Barolar Birliği'nin ve sivil toplum kuruluşlarının gönüllü avukatları aracılığıyla, insan ticareti mağdurlarına ücretsiz yasal danışma hizmeti verilmektedir.

Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Haziran 2006'da Moldova, Rusya, Ukrayna, Gürcistan, Azerbaycan, Belarus, Kırgızistan ve Özbekistan'dan sivil toplum örgütleri ve hükümet temsilcilerinin katılımıyla katılım sağlanan insan ticareti ile mücadelede sınır ötesi işbirliğinin tartışıldığı bir uluslararası konferans organize etmiştir. Toplantının sonuç bildirisi Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü'nün internet sayfasında (www.ksgm.gov.tr) yayınlanmıştır. IOM ve İKGV söz konusu konferansın organize edilmesinde destek vermiştir.

1.4. Uygulanan ve Öngörülen Projeler

İnsan ticareti ile mücadele çalışmalarında yer almak üzere İçişleri Bakanlığı tarafından yürütülen diğer çalışmaların yanı sıra 2003 yılı Türkiye-AB Mali İşbirliği kapsamında Eşleştirme (Twinning) Mekanizması ile yürütülmesi öngörülen "İnsan Ticareti ile Mücadele için Kurumsal Kapasitenin Geliştirilmesi Projesi" hazırlanmıştır. Proje, İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü koordinesinde Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Dışişleri Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Kadın Dayanışma Vakfı, İnsan Kaynağını Geliştirme Vakfı ve IOM'nin katılımı ile gerçekleştirilmiştir. Projenin amacı; insan ticaretinin önlenmesi için gerekli minimum standartları yakalamak ve ilgili kurumların insan ticaretiyle mücadelede güçlendirilmesi doğrultusunda, insan ticaretinin önlenmesine yönelik stratejinin kabul edilmesi ve sektörel eylem planlarıyla uygulanmasını sağlamaktır.Projenin büyük ortağı Alman Ekibi Berlin Eyalet Kriminal Dairesi görevlilerinden oluşmaktadır. Diğer ortak ise Avusturya'nın Ludwig Boltzman İnsan Hakları Enstitüsü'dür. 6 Ocak 2006 tarihinde gerçekleştirilen açılış konferansıyla başlamış olan 1.2 milyon Avro bütçeli proje Temmuz 2007 tarihinde sona ermiştir. Projenin bileşenlerini; İnsan Ticareti ile Mücadele Stratejisinin Geliştirilmesi", "Bilinç Artırma Programlarının Oluşturulması ve Uygulanması", "Mağdurlara Yardım ve Desteğin Geliştirilmesi", "Geri Dönüş ve Topluma Kazandırma Desteğinin Geliştirilmesi", "Yasal Çerçevenin Geliştirilmesi", "Kolluk Kuvvetlerinin Güçlendirilmesi ve Eğitimi" ile "Uluslararası Kolluk İşbirliğinin ve Koordinasyonun Güçlendirilmesi" oluşturmaktadır.

Bunun yanısıra, IOM, Türk hükümeti ile koordineli olarak, 1 Ocak 2005 tarihinden itibaren insan ticareti ile mücadele kapsamında 157 Yardım Hattı'nın kurulması, işletilmesi, tanıtılması, konu ile ilgili Türk halkında farkındalık yaratmak amacıyla ilk ulusal bilgilendirme kampanyasının yürütülmesi, sivil toplum örgütlerinin ve sığınmaevlerinin teknik ve finansal olarak desteklenmesi, mağdurların ülkelerine güvenli ve gönüllü geri dönmüşlerinin sağlanması, kolluk kuvvetleri ve sivil toplum örgütleri ile işbirliği içinde eğitimler düzenlenmesi ve bölgesel inisiyatiflerin geliştirilmesi konularında ondan fazla proje yürütmüştür. IOM, halihazırda Norveç, İsveç ve Türk hükümetleri tarafından desteklenen insan ticareti ile mücadelede yerel stratejilerin geliştirilmesi ve uygulanması, insan ticareti mağdurlarının belirlenmesi, korunması ve önleme faaliyetlerinin güçlendirilmesi amacıyla Kuzeydoğu Anadolu Bölgesi'nde 31 Ocak 2008 tarihine kadar sürecek bir proje yürütmektedir. Ayrıca çok kısa bir süre içerisinde, Avrupa Birliği Hibe Programı kapsamında 2 yıl süreli ve 3 milyon Avro bütçeli yeni bir proje İçişleri Bakanlığı ile birlikte, farklı bakanlıkların ve sivil toplum kuruluşlarının katılımı ile uygulamaya konulacaktır. Proje kapsamında Ulusal Görev Gücü kapasitesinin güçlendirilmesi, toplumun bilinçlendirilmesi, toplum merkezli insan ticareti ile mücadele faaliyetlerinin geliştirilmesi, kanun uygulayıcıların kapasitelerinin geliştirilmesi, ülkelerarası karşılıklı adli yardım mekanizmasının güçlendirilmesi, mağdurların korunmaları ve rehabilite edilmeleri, insan ticareti alanına yönelik talebin sosyolojik açıdan tespit edilmesi ve insan ticareti ile ilgili bilgi toplama ve analizi odaklı faaliyetler gerçekleştirilecektir.

Ayrıca, Türkiye'de halen hazırlanmakta olan "İnsan Ticaretiyle Mücadelede Kanun Uygulama Operasyonel Kapasitesinin Güçlendirilmesi" (Strengthening Operational Law Enforcement Capacity to Combat Trafficking in Turkey) başlıklı proje taslağı, BM Uyuşturucu ve Suç Ofisi (UNODC) Programlar ve Projeler Komitesi'ne (PPC) sunulacaktır.

2

Önleme

önleme

Türkiye stratejik coğrafi konumu ve doğunun batıya açılan kapısı olması itibari ile bölgede çok önemli bir geçiş noktasıdır. Orta Asya, Karadeniz ve doğu komşuları için önemli bir cazibe ve fırsatlar merkezidir. Ülkenin jeo-politik konumu, uluslararası ticaret yollarının merkezinde bulunması gibi avantajlarının yanısıra bazı dezavantajları da beraberinde getirmektedir. Bu bağlamda ciddi bir insan hakları ihlali olan insan ticareti suçu açısından, Türkiye hedef ülke statüsündedir. Türkiye'de 2006 yılında tespit edilen 246 insan ticareti mağdurunun önemli bir bölümü Eski Doğu Bloku ülkelerinden gelmekte ve çoğunlukla ülkemize İstanbul, Antalya ve Trabzon'dan giriş yapmaktadırlar.

İnsan ticareti mağdurlarının Türkiye'ye gelmelerinin en önemli nedeni Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra bölgede yaşanan ekonomik buhrandır. Örneğin; 2006 yılında Türk makamları ve IOM tarafından yardım edilen mağdurların %77' si yoksul ailelerden gelmektedirler.

Türk Hükümeti, IOM ile yakın işbirliği içinde insan ticaretiyle mücadele programlarını; önleme, koruma ve yasa uygulama olmak üzere üç ana başlık altında yürütmektedir.Bilindiği gibi insan ticaretini önlemenin en etkin stratejilerinden biri yasal göç ve çalışma olanaklarının artırılmasıdır. Diğer bir deyişle geçimlerini temin etmek için cinsel şiddet dahil her türlü sömürüyü göze alan insanlara yasal çalışma ve yer değiştirme olanaklarının sunulması insan ticaretini önleyecek en etkili önlemdir. Bu insanların sosyal güvenlik olanaklarından yararlanmaları her ne kadar istenen düzeyde değilse de, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, 6 Eylül 2003 tarihinde yürürlüğe giren 4817 sayılı "Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkındaki Kanun" ile yabancılara çalışma izinleri verilmesi konusunda uygulamaya başlamıştır.

İnsan ticaretinin önlenmesine yönelik kamu bilincinin arttırılması, insan ticareti ile mücadelenin en önemli dayanaklarındandır. Bu bağlamda IOM 2005 yılından itibaren ulusal yönlendirme mekanizmasının önemli bir unsuru olan 157 Yardım Hattı'nın tanıtımı ve 'Annemi Gördünüz mü?' konulu, insan ticareti hakkında kamu bilincinin arttırılmasını hedefleyen iki büyük bilgilendirme kampanyasını yürütmektedir.

2.1. 157 Yardım Hattı

23 Mayıs 2005 tarihinde, insan ticareti mağdurları için, 24 saat operasyonel olan ücretsiz 157 acil yardım ve ihbar telefon hattı, Türk Hükümeti tarafından kurulmuştur. Yardım Hattı kolluk kuvvetleri ile yakın işbirliği içinde çalışmakta ve işleyişi IOM tarafından sağlanmaktadır. Cep telefonları da dahil Türkiye'nin her yerinden, yurdışından da +90.312.157 1122 numarasından ulaşılabilen telefon hattına gelen yardım çağrıları Rusça, Romence, İngilizce ve Türkçe konuşabilen operatörler tarafından yanıtlanmakta ve Türk kolluk kuvvetleri ile sürekli bilgi alışverişi ve koordinasyon sağlanmaktadır.

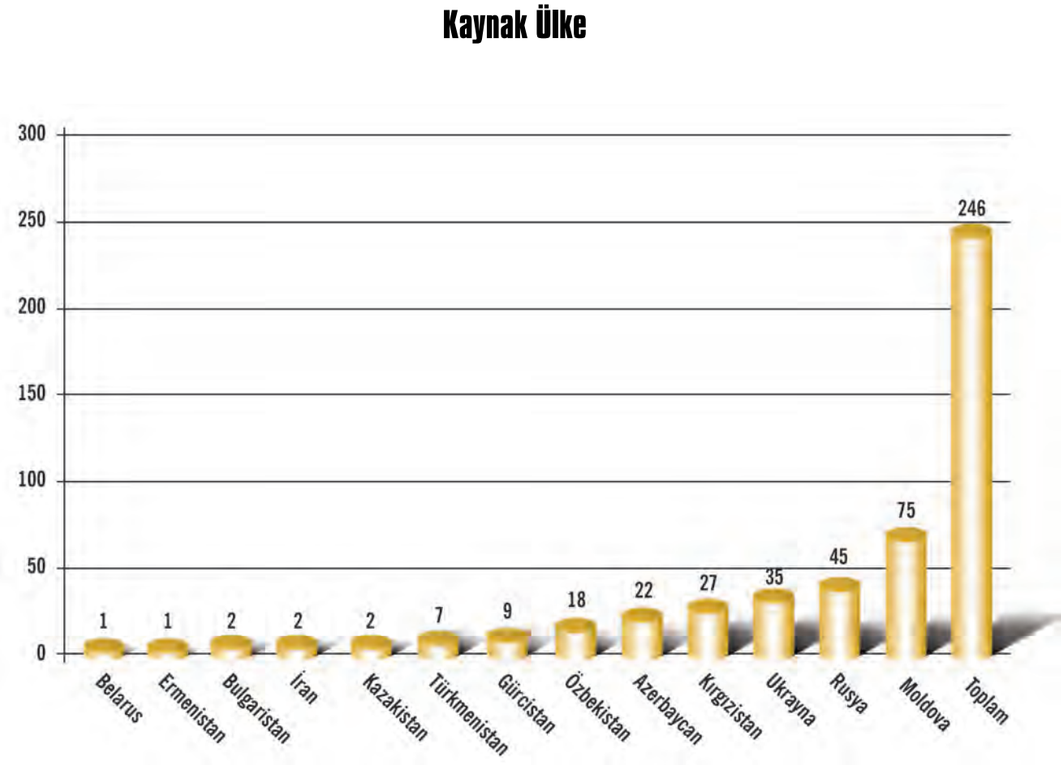
Türkiye'de insan ticareti mağduru olarak tespit edilen bireylerin önemli bir bölümü, Antalya ve İstanbul'da tespit edilmiştir. 2005 yılı Mayıs ayında faaliyete başlayan 157 Yardım Hattı Türkiye'de insan ticareti mağdurlarının kurtarılmasında önemli rol oynamaktadır. 2006 yılında Türk kolluk kuvvetleri tarafından insan ticareti mağduru olarak tespit edilen kadınlardan 56 sı, 157 Yardım Hattı aracılığı ile kurtarılmıştır. 157 Yardım Hattının faaliyete geçtiği 23 Mayıs 2005 tarihinden günümüze kadar 122 insan ticareti mağduru 157 yardım hattı sayesinde kolluk kuvvetleri tarafından kurtarılmıştır. Yardım çağrılarının %19'u mağdurların doğrudan kendilerinden gelirken, %81 i müşteriler ve mağdurların yakınlarından gelmektedir.

İnsan Ticareti ile Mücadele Ulusal Görev Gücü tarafından hazırlanan eylem planında belirlenen hedefler doğrultusunda, IOM ile Türk hükümeti arasında işbirliği çerçevesinde yürütülen "Türkiye'deki İnsan Ticareti Mağdurlarına Yardım" başlıklı proje kapsamında 157 Yardım Hattı'nın tanıtım broşürlerinin dağıtımı, Pasaport polisi tarafından, İstanbul Atatürk Havalimanı, Sabiha Gökçen Havalimanı, Karaköy Deniz, Antalya Hava ve Trabzon Deniz Hudut Kapılarında Türkiye'ye giriş yapmak üzere gelen çoğunluğu 16-40 yaş arası kadınlara yönelik olarak gerçekleştirilmiştir.

157 Yardım Hattı'nın işlerliğini kazanması ile birlikte yardım hattının tanıtılabilmesi için ülke genelinde ve kaynak ülkelerde büyük ölçekli görsel ve yazılı basını da kapsayan bir tanıtım kampanyasına başlanmıştır. 'Annemi Gördünüz mü?' sloganıyla yürütülen bilgilendirme kampanyası, 2 Şubat 2006 tarihinde başlatılmıştır. Kampanya, IOM tarafından 2005 yılında yardım edilen 220 insan ticareti mağdurunun hepsinin kadın ve üçte birinin anne olması gerçeğinden yola çıkılarak hazırlanmıştır. Aynı zamanda, insan ticareti suçunun sadece bu suçun mağduru olan bireylere değil bu mağdurların geride bıraktıkları aileleri, özellikle çocukları ve dolayısı ile toplumlar üzerindeki etkisine de değinerek kamu bilincini artırmayı hedeflemiştir. Sözkonusu kampanyanın en önemli ayağını Türkiye genelinde televizyon kanallarında yayınlanmak üzere hazırlanan kısa film oluşturmaktadır. Kampanya basılı materyaller ve medya brifingleri ile insan ticareti mağdurlarına yönelik tutumun değişmesinde önemli bir rol oynamıştır.

2 ve 3 nolu grafiklerde (sayfa 20) insan ticareti mağdurlarına ulaşmakta ve kurtarmakta medyanın önemi vurgulanmaktadır. Kurtarılan insan ticareti mağduru sayısı ile medyada 157 Yardım Hattı ile ilgili yayınlanan haber sayısı birbiriyle doğrudan ilişkilidir.

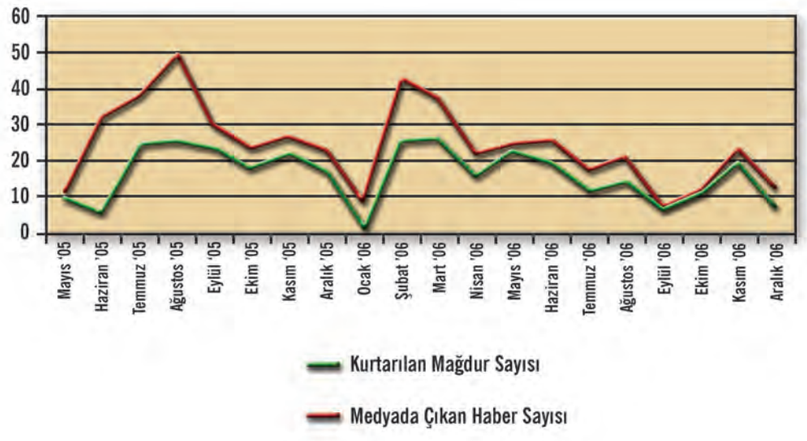
2.2. Destekleyici İstatistiki Veriler

Grafik 1

2006 yılında Türk kolluk kuvvetleri tarafından tespit edilen 246 mağdurun 191'inin IOM tarafından güvenli ve gönüllü geri dönüşü sağlanmıştır.

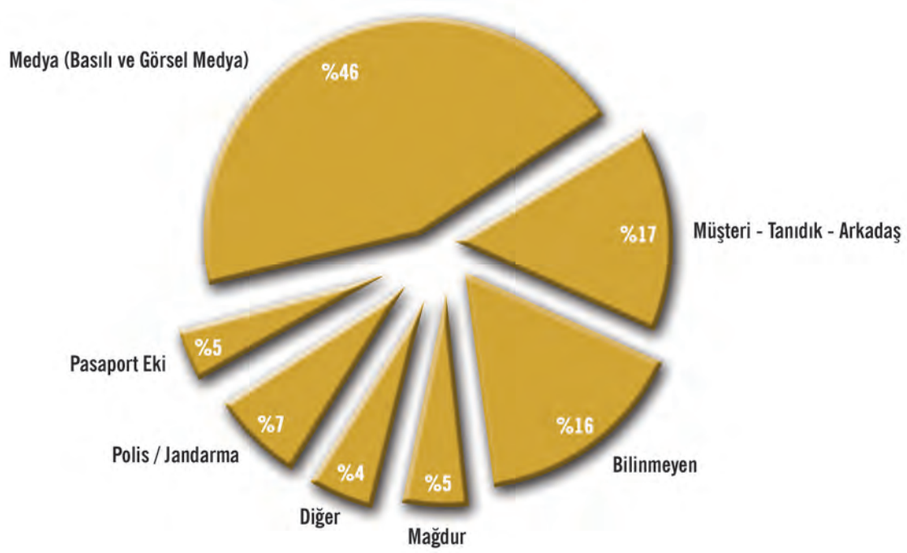
Kurtarılan Mağdur Sayısı ile Medyada Yayınlanan Haber Sayısı Arasındaki İlişki

Grafik 2

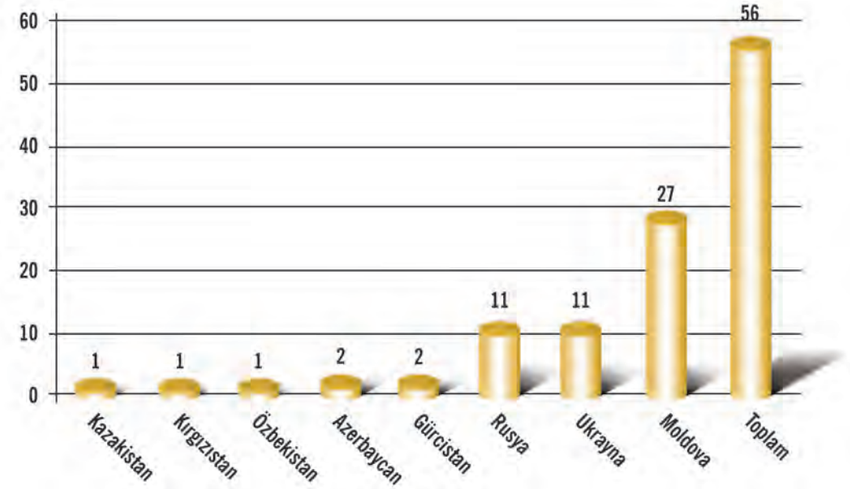
Basının insan ticareti alanında doğru bir şekilde bilgilendirilmesi, kamuoyu bilincinin arttırılmasını sağlayacaktır. Şekildeki grafik, medyada insan ticareti ile mücadele alanında yayınlanan haber sayısı ile kurtarılan mağdur sayısı arasındaki doğrudan ilişkiyi gözler önüne sermektedir.

Yönlendirilen Yardım Çağrısında Bulunanların 157 Yardım Hattı'nı Nereden Öğrendiklerinin Yüzdelik Dağılımı

Grafik 3

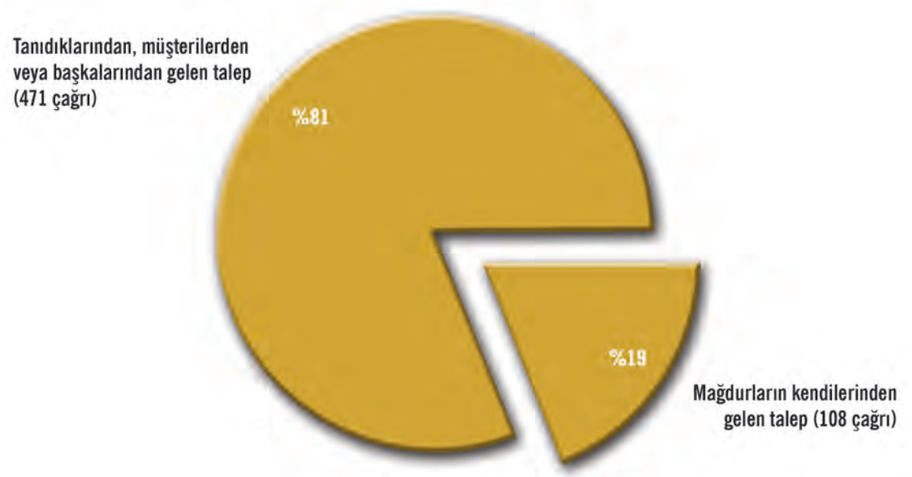
157 Yardım Hattı Aracılığı ile Kurtarılan Mağdur Sayısı

Grafik 4

1 Kazak, 1 Gürcü and 2 Moldovalı mağdur 157 Yardım Hattı aracılığıyla kurtarılmış ve İçişleri Bakanlığı tarafından mağdur olarak tespit edilmiştir. Fakat IOM yardımı almamışlardır.

157 Yardım Hattı'nı Arayanların Mağdurlara Olan Yakınlıkları

Grafik 5

3

Koruma

Korunma

Türkiye'de 2004 yılında 239, 2005 yılında 256, 2006 yılında ise 246 insan ticareti mağduru kolluk kuvvetleri tarafından tespit edilmiştir. İnsan ticareti mağdurlarının tespitinde ve korunmasında Sınıraşan Örgütlü Suçlara Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi ve Eki "İnsan Ticaretinin, Özellikle Kadın ve Çocuk Ticaretinin Önlenmesine, Durdurulmasına ve Cezalandırılmasına İlişkin Protokol" başta olmak üzere, 2002-Brüksel Deklerasyonu, İstikrar Paktı belgeleri, uluslararası alandaki "en iyi uygulamalar" ve ilgili ulusal mevzuat dikkate alınmaktadır.

3.1. İnsan Ticareti Mağdurlarının Tespiti

Türkiye'de insan ticareti mağdurlarının tespit edilmesinde ilerleme kaydedilmesi için kolluk kuvvetlerine yönelik bilinçlendirme ve eğitim faaliyetlerinin yanı sıra bu suçla mücadelenin daha verimli hale getirilmesi amacıyla pek çok faaliyet yürütülmektedir.

Fuhuş olaylarına müdahale sırasında, tespit edilen yabancıların insan ticareti mağduru olabileceği değerlendirilerek konunun muhtemel insan ticareti boyutunun araştırılmasına yönelik hassasiyet gösterilmektedir.

İnsan ticareti mağduru tespit işlemleri, şahısların şikayetlerine bakılmaksızın, olayın ortaya çıkartılması ile ilgili diğer kolluk çalışmalarından (iletişimin denetlenmesi ve teknik izleme vb.) çıkan sonuçlar da gözönünde bulundurularak gerçekleştirilmektedir.

Operasyonu gerçekleştiren kolluk birimleri ön taramayı tamamladıktan sonra potansiyel mağdurları olayın meydana geldiği ilin Yabancılar Şubesine sevk ederler. Gerekli durumlarda avukat ve psikolog eşliğinde eğitimli personel tarafından yapılan mağdur görüşmeleri ve gerekli çalışmalar sonucunda ilgili belgeler Emniyet Genel Müdürlüğü Yabancılar, Hudut, İltica Dairesi Başkanlığı ile koordine edilerek mağdur tespit süreci tamamlanmaktadır.Bunu takiben tespitin yapıldığı yerdeki yabancılar polisi, Ankara ve İstanbul İl Emniyet Müdürlükleri Yabancılar Şubelerinde irtibat sağlamak amacıyla görevlendirilmiş personelle iletişime geçerek, mağdurların İstanbul'da İnsan Kaynağını Geliştirme Vakfı ve Ankara'da Kadın Dayanışma Vakfı tarafından yönetilen sığınmaevlerine yerleştirme işlemini yürütür. Güvenlik personeli eşliğinde mağdurlar Ankara veya İstanbul'daki irtibat görevlilerine teslim edilir. İlgili STK görevlileri de mağdurları irtibat görevlisinden alarak sığınmaevine yerleştirir.

Onsekiz yaşını doldurmamış olan şahısların, TCK'nın 80. maddesi kapsamında belirtilen şekilde zorla çalıştırılmak, hizmet ettirilmek, esaret veya benzeri uygulamalara tabi kılınmak yahut vücut organlarının verilmesini sağlamak amacıyla tehdit, baskı, cebir veya şiddet uygulamak, nüfuzu kötüye kullanmak, kandırmak, üzerindeki denetim olanaklarından veya çaresizliklerinden yararlanarak rızalarını elde etmek maksatlarıyla tedarik edilmeleri, kaçırılmaları, bir yerden diğer bir yere götürülmeleri veya sevk edilmeleri veya barındırılmaları hallerinde, insan ticareti suçuna ait araç fiillerden hiçbirine başvurulmuş olmasa dahi bu şahıslar insan ticareti mağduru olarak kabul edilmektedirler. İnsan ticareti mağduru olduğu tespit edilen yabancı uyruklu şahıslara, İçişleri Bakanlığı'nca, suçun aydınlatılmasına yönelik işbirliğine ilişkin düşünme süresi tanıyan, 1 ay geçerli mağdur tanımlama belgesi düzenlenmektedir. [1]

[1] İnsan ticareti ile doğrudan bağlantısı olmayan ve mağdur kapsamına alınma imkanı bulunmayan, özellikle Eski Doğu Bloku ülkelerinden gelen bazı yabancıların izinsiz çalışma ve fuhuş ya da benzeri işleri daha rahat ve yasal zeminde gerçekleştirmek üzere "mağdur" olduklarını ifade ederek ikamet izni almaya ve mağdurlara sağlanan hizmet ve destek imkanlarından faydalanmaya çalıştıkları da görülmektedir. Ayrıca, son üç yıllık zaman içerisinde, gönüllü geri dönüşleri sağlanan insan ticareti mağdurlarının bir kısmının tekrar geldikleri ve yeniden mağdur oldukları gözlemlenmektedir.

3.2. Ulusal Yönlendirme Mekanizması

Türkiye'de insan ticareti ile mücadelenin üç ana alanı olan insan ticaretini önleme, mağdurların korunması ve suçun cezalandırılması kapsamında; insan ticareti mağdurlarının ihtiyaçlarını karşılayacak ve kaynak ülkelerdeki mevcut yönlendirme mekanizmalarıyla bağlantı kurabilecek, bir ulusal yönlendirme mekanizması kurulmuştur.

Grafik 6'da (Sayfa 35) görülebileceği gibi bu mekanizma ulusal kolluk kuvvetlerini, sivil toplum kuruluşlarını, Türk ve yabancı büyükelçilikleri ve IOM'i içermektedir. Halihazırda yapılandırılmış yönlendirme sistemi, Türkiye'de insan ticareti ile mücadele alanında konu ile ilgili ana paydaşların etkili ve hızlı koordinasyonunu ve mağdurlara yardım sağlamaktadır.

2006 yılında Türkiye'de insan ticareti mağduru olarak tespit edilen 246 mağdurun, önemli bir bölümünün 18 ile 24 yaş grubuna dahil olması ve eğitim düzeylerinin genelde ortaokul seviyesinde olması da, söz konusu kaynak ülkelerdeki ekonomik sorunların özellikle genç nüfusu yurt dışında kendi gelecekleri için çözüm aramaya yönelttiğini ortaya koymaktadır.

Para kazanıp kendilerini ve ailelerini daha iyi standartlara kavuşturmayı amaçlayan bu bireyler, ekonomik yetersizlikleri, eğitim durumları ve hayat deneyimlerinin az olması nedeniyle sömürüye açıktırlar.

Türkiye'de IOM tarafından 2006 yılında ülkelerine güvenli geri dönüşleri sağlanan mağdurların hepsinin kadın ve %40'ının anne olduğu gerçeğinden hareketle, mağdurların yaşadıkları travmalardan sadece kendilerinin değil, birer parçasını oluşturdukları ailelerinin ve özellikle yetiştirdikleri çocuklarının da doğrudan ve en ağır şekilde etkilendiğinin göz önünde bulundurulması gerekmektedir. Bu, aynı zamanda suçun etkilediği alanların genişlediğinin de bir göstergesidir. Uluslararası insan hakları ihlaline maruz kalan bireyler ve aileleri, istismar sürecinde ve sonrasında hem sosyal hem fiziksel açıdan pek çok problem ile karşılaşmaktadırlar.Mağdurların geldikleri ülkelerdeki sosyal tabular, mağdurların topluma yeniden entegre olabilmelerini zorlaştırmakta ve dışlanmalarına sebep olmaktadır.

3.3. Mağdurlara Sağlanan Yardımlar

Mağdurlar insan ticareti sürecine dahil oldukları andan itibaren cinsel sömürü başta olmak üzere çoğunlukla psikolojik ve fiziksel istismara maruz kalmaktadırlar. Söz konusu şiddet ve baskı insan ticareti mağdurlarının hayatlarında telafi edilmesi çok zor travmalara sebep olmaktadır.Bu travmanın etkilerini azaltabilmek için mağdurların ücretsiz tıbbî ve hukukî yardım almalarının sağlanması, yasadışı konumda bulundukları gerekçesiyle sınırdışı edilmemeleri konularında yasal ve idari düzenlemeler yapılmıştır.
Ayrıca, tacirlerin baskısı nedeniyle vize ihlalinde bulunmuş, pasaportu ya da benzeri belgesi bulunmayan tüm insan ticareti mağdurları için Yabancılar Polisi, mağdur destek hizmetini sağlamakta olan sivil toplum kuruluşları (İnsan Kaynağını Geliştirme Vakfı ve Kadın Dayanışma Vakfı), IOM ve Dışişleri Bakanlığı'nın ortaklaşa çabalarıyla, mağdurun uyruğunda bulunduğu ülkenin Türkiye'deki temsilciliğinden belge temini yoluna gidilmektedir. Mevcut mekanizma kapsamında, mağdurlara tıbbî-psikolojik destek sağlandıktan sonra, gönüllü geri dönüşleri gerçekleştirilmektedir.

Türkiye'de insan ticareti mağduru olduğu tespit edilip de yasadışı konumundan dolayı sınırdışı edilen yabancı uyruklu şahıs bulunmamaktadır. Bu konuya titizlik ve özen gösterilmektedir. İnsan ticareti mağdurlarının bedensel ve ruhsal tedavileri ile ilgili olarak; 05.12.2003 tarihli ve 2003/6565 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile; "İnsan ticareti mağduru olduğu tespit edilen ve sağlık giderlerini karşılayacak durumda olmayan yabancı uyruklu hastaların, resmi sağlık kurum ve kuruluşlarınca sunulan sağlık hizmetlerinden ücretsiz yararlanmaları sağlanmıştır. Şu anda Türkiye'de insan ticareti mağdurlarına sağlanmakta olan sağlık yardımı ve tedavi hizmetleri bu yasal çerçevede kesintisiz, sistemli ve kurumlararası koordinasyon ve işbirliği içinde gerçekleştirilmektedir. Bu bağlamda 2006 yılı içinde Ankara ve İstanbul sığınmaevlerinde kalan 155 insan ticareti mağduru bu hizmetten faydalanmıştır. Bu mağdurların , muayene, tetkik ve tedavi giderleri Sağlık Bakanlığı bütçesinden karşılanmaktadır.

Başbakanlık Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Fonu tarafından sığınmaevlerine mali destek sağlanmaktadır. Bunun yanısıra 2006 yılı içerisinde Başbakanlık Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü'nce sığınmacı, yasadışı göçmen ve yabancı uyruklu insan ticareti mağdurlarına[2] yardımda bulunulmuştur.

[2] Dünya Bankası tarafından desteklenen 'Sosyal Riski Azaltma Projesi' kapsamında toplam 2.213.569,00 YTL destek sağlanmıştır.

İnsan ticareti mağdurlarının olaylardan ciddi zarar görmüş, travma geçirmiş ve kandırılmış olmalarından hareketle; mağdurlarla yürütülecek ifade/mülakat/bilgi alma işlemleri sırasında tekrar travma yaşamalarının önüne geçilmesi için, bu tür işlemler psikolog/sosyal hizmet uzmanı nezaretinde gerçekleştirilmektedir. İnsan ticareti mağdurlarının idarî (sığınmaevine sevk, güvenli ve gönüllü geri dönüş vb.) ve adlî işlemleri sırasında, insan ticareti mağdurlarına yaklaşım konusunda eğitimli, sivil giyimli kadın personelin görevlendirilmesine özen gösterilmektedir. İnsan ticareti mağdurlarının sığınmaevlerindeki rehabilitasyon süreçlerinin ardından ülkelerine güvenli ve gönüllü geri dönüşleri için havalimanlarına sevkleri sığınmaevi ve IOM görevlilerince, ulusal yönlendirme sistemi (Grafik 6, sayfa 35) dahilinde, yardım almak istemeyen mağdurların güvenli ve gönüllü geri dönüşleri ise kolluk kuvvetleri tarafından gerçekleştirilmektedir. Her iki durumda da havalimanı polisi ile işbirliği yapılmaktadır.

Mağdurların geri dönüşlerinin güvenli bir şekilde gerçekleştirilebilmesi için havalimanlarında uçuş saatine kadar rahatsız edilmeleri ve basında teşhir edilmelerini önlemek için tedbirler alınarak ayrı ve uygun bir yerde beklemeleri sağlanmaktadır. İnsan ticareti mağdurlarının belge kontrol ve çıkış işlemleri, mağdurlar pasaport kontrol kontuarlarına götürülmeden tamamlanmaktadır.

İnsan ticareti mağdurlarının ülkeden çıkışlarında vize ihlallerinden kaynaklanabilecek durumlarda, çıkış işlemleri harçsız ve cezasız gerçekleştirilmektedir. Aynı zamanda süreli giriş yasağından mağdurların muaf tutulmaları sağlanmaktadır.

Kaynak ülkede koruma önlemlerinin alınabilmesi amacıyla, o ülkedeki ilgili bakanlıklar bilgilendirilmektedir. Türkiye'de geri dönüş konusunda her türlü önlemin alınması ve gerekli kanaldan ilgili kaynak ülke makamlarının bilgilendirilmesine rağmen, ülkesine geri dönüşü sağlanan bir mağdurun akibeti bir çok kez bilinememektedir. Bu konuya yönelik olarak kaynak ülkelerle birlikte strateji geliştirilerek takibin yapılması gerekmektedir. Bu eksikliğin giderilmesi için İçişleri Bakanlığı ve IOM tarafından gerçekleştirilecek bir proje üzerinde çalışılmaktadır.

2004 yılından bugüne kadar 35 mağdura insani vize (mağdur oldukları tespitinden sonra Türkiye'de tıbbî ve psikolojik destek ve rehabilitasyon amacıyla ek geçici ikamet izni uygulaması) verilmiştir. Bu konuda, sivil toplum kuruluşları ile etkin işbirliği sürdürülmektedir.

3.4. Sığınmaevlerinin Faaliyetleri

3.4.1. İnsan Kaynağını Geliştirme Vakfı'nın 2006 yılı İnsan Ticareti ile Mücadele Faaliyetleri

İnsan Kaynağını Geliştirme Vakfı, İnsan Ticareti ile Mücadele Programını 2003 yılında başlatmış; İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü (4 Eylül 2003) ve Jandarma Genel Komutanlığı (14 Haziran 2004) ile, ayrıca 29 Haziran 2004 tarihinde İstanbul Büyükşehir Belediyesi ile insan ticareti ile mücadelede işbirliği konusunda protokoller imzalamıştır. Temmuz 2004 tarihinde Vakfın İnsan Ticareti ile Mücadele Programının Mağdur Destek Bileşeni hayata geçirilmiş ve Türkiye'nin insan ticareti mağdurlarına hizmet sunan ilk sığınmaevi Kasım 2004 tarihinde faaliyete geçirilmiştir.

İnsan Ticareti ile Mücadele Programı 3 bileşenden oluşmaktadır:

1. Eğitimler;
2. Mağdur Destek;
3. Ulusal ve uluslararası işbirlikleri ve iletişim ağları

Eğitimler

İKGV, 2004 yılından itibaren kolluk kuvvetleri ve diğer hizmet sunuculara yönelik eğitim programları ve bilgilendirme toplantıları yapmıştır. AB ve İngiliz Kültür (British Council)'den alınan fonlarla Adalet Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü (EGM) ve IOM işbirliğinde yürütülen "Türkiye ve Dünyada İnsan Ticaretinin Boyutları ve Önlenmesi" konulu Eğitim Programı, Adalet Bakanlığı mensuplarına yönelik üç toplantıda 63 katılımcı ile ve EGM mensuplarına yönelik altı toplantıda 151 katılımcı ile gerçekleştirilmiştir.

2005 yılı içinde ise EGM Yabancılar Hudut İltica Dairesi Başkanlığı görevlileri ile bir atölye çalışması ve İstanbul'daki seçilmiş hastanelerin başhekimleri ile de bir bilgilendirme toplantısı gerçekleştirilmiştir.

Vakıf, 2005-2006 döneminde sürdürdüğü ve sağlık personeline kadına yönelik şiddet konulu eğitimler verdiği bir programın müfredatına insan ticareti modülünü de dahil etmiştir.

Mağdur Destek

Kasım 2004 - Mayıs 2007 tarihleri arasında 300'e yakın mağdur İKGV'nin konaklama, psikolojik destek ve sağlık bakımı gibi hizmetler sunduğu sığınmaevinden yararlanmış ve ülkelerine güvenli bir şekilde geri dönüşleri sağlanmıştır. 2006 yılı içinde ise 107 mağdur bu hizmetten yararlanmıştır.

Sığınmaevi: 10 yatak kapasiteli, iki katlı sığınmaevinde Rusça, Ukraynaca, Gürcüce dillerinde hizmet veren tam zamanlı 4 danışman vardiyalı olarak görev almaktadır. Danışmanlar insan ticareti mağdurlarına sığınmaevinde kaldıkları süre boyunca polis merkezinden sığınmaevine getirmek, sığınmaevinden havaalanına götürmek ve uçağa kadar refakat etmek, sığınmaevinde kendilerini rahat hissetmelerini ve belirlenmiş kurallar içinde hareket etmelerini sağlamak, tıbbi ihtiyaçları olduğunda hastaneye götürmek, sığınmaevinin günlük idaresini yapmak, etkinlikleri ve sığınma evi bütçesini idare etmek, mağdurların psikoterapist ve yasal danışmanla görüşmeleri sırasında anadillerinde çevirmenlik yapmakla görevlidirler.

Sağlık Desteği: Ocak 2003 tarihli Bakanlar Kurulu kararınca yayınlanan genelge ile insan ticareti mağdurları, devlet hastanelerinde ücretsiz tedavi edilebilmektedir. Mayıs 2007 tarihine kadar 110 mağdur Kaymakamlık kanalıyla sevk edilerek devlet hastanelerinde bu ücretsiz sağlık hizmetinden faydalanmıştır.

İKGV'nin medikal koordinatörü sığınmaevinde kalan tüm mağdurların genel sağlık kontrolünü yapmanın yanısıra, yedi gün 24 saat telefonla ulaşılabilir konumdadır. Düzenli aralıklarla sığınmaevi görevlilerine özellikle cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlar (CYBE) konusunda eğitim vermekte, gerekli durumlarda mağdurlara hastalıkları ile ilgili danışmanlık sağlamaktadır.

Sığınmaevinde mağdurlara sağlanan tıbbi ve psikolojik destek hizmetleri bütünüyle tıp etiği ilkelerine ve uluslararası hasta hakları protokollerine uygun olarak sürdürülmekte olup mağdurun onayı doğrultusunda gerçekleştirilmektedir.

Psikolojik Destek: Bir yarı zamanlı psikolog her mağdurla, sığınmaevine gelişinden hemen sonra bir görüşme ve psikolojik değerlendirme yapmaktadır. Bu değerlendirme ile mağdurun psikolojik destek gereksinimi tespit edilmekte, kendisine uzun vadede sorunları ile etkili başetme yolları konusunda danışmanlık verilmektedir. Eğer devamlı bir destek ihtiyacı varsa, mağdurun geri dönüşü sağlanana kadar bu seanslar devam etmektedir. Psikolog gerek duyduğu durumlarda mağduru psikiyatriste sevk etmektedir. Psikolog, mağdurlara sağladığı psikolojik desteğin yanısıra, sığınmaevi personeline de düzenli olarak destek vermekte, bireysel görüşmelerin yanısıra grup toplantıları da gerçekleştirmektedir.

Bu süreç içinde bugüne kadar 4 mağdura psikiyatrik konsültasyon almaları önerilmiştir. Bu kişilerden 3'ü psikiyatrik tedavi almak istememiştir. Bir kişi ise psikolog ve bir sığınmaevi çalışanı tarafından psikiyatri hastanesine götürülmüştür.

Ülkelerine geri dönüşlerinde sağlık hizmetinin devamı sağlanması gerektiği durumlarda İKGV, IOM ve kaynak ülke STKları ile işbirliği içinde tedavinin devamlılığını sağlanmasında aracılık etmektedir.

Yasal Danışmanlık: Sığınmaevinde yasal danışmanlık iki basamakta sağlanmaktadır. Öncelikle gelen her mağdura Rusça ve Türkçe dillerinde basılmış Hukuki Destek Broşürü verilmektedir. Broşürün mağdur tarafından incelenmesi sırasında, bu konuda eğitim almış olan sığınmaevi personeli hazır bulunmaktadır. Broşürü okuduktan sonra vaka bazında kişisel avukat talep eden mağdurlara İKGV ile ücretsiz destek veren bir hukuk firması temsilcileri aracılığı ile bireysel hukuk danışmanlığı verilmektedir. 2006 yılı içinde, 4 mağdurla ilgili olarak bireysel yasal danışmanlık alınmıştır.
Sosyal Rehabilitasyon Etkinlikleri: Sığınmaevinde bulunan görsel-işitsel araçlar: 2 adet PC, 2 adet TV, video, müzikçalar ve DVD oynatıcı. Bu araçlar ortak kullanım saatlerinde herkesin kullanımına açıktır.

Ayrıca sığınmaevinde uzman eğitmenler tarafından mağdurları destekleyici ve geliştirici çeşitli etkinlikler yürütülmektedir. Takı tasarımı ve örgü gibi el sanatları dersleri ile savunma sporları etkinlikleri 2 eğitmen tarafından; dans, resim, aletli sporlar da danışmanlar eşliğinde yapılmaktadır.

İşbirliği ve İletişim

İKGV 2003 yılından bu yana insan ticareti konusunda ulusal ve uluslarası iletişim, bilgi paylaşımı ve işbirliği geliştirmeye yönelik çalışmalar yapmaktadır. 2005 yılından bu yana Doğu Avrupa ve Güney Doğu Avrupa ülkelerinin dahil olduğu bir iletişim ağının üyesidir. ARIADNE isimli bu iletişim ağı, çeşitli projeler uygulamaktadır. 2006 yılı içinde üye ülkelerin raporlarından oluşan bir kitap hazırlanmış ve İngilizce olarak basılmıştır. Aynı kitap önümüzdeki günlerde Türkçe olarak da basılacak ve ilgili kuruluşlarla paylaşılacaktır.

3.4.2. Kadın Dayanışma Vakfı'nın 2006 yılı İnsan Ticareti ile Mücadele Faaliyetleri

Kadın Dayanışma Vakfı'nın insan ticareti mağdurlarına yönelik sığınağına ilk mağdur Kasım 2005 tarihinde giriş yapmış olup bugüne kadar sığınmaevinden yararlanan mağdur sayısı 111'e ulaşmıştır. 2006 yılında sığınmaevinden yararlanan mağdur sayısı 83'tür. Mağdurların yaş ortalaması 23 olup, yaş aralığı 15-38'dir (Mağdurların çocukları dahil edilmemiştir).

Sığınmaevinde mağdurlara kadınlardan oluşan bir ekip destek vermektedir. Sığınmaevi ekibi; sığınmaevi ile ilgili kurumlar arasındaki koordinasyonu sağlamakla görevli sığınmaevi koordinatörü, sığınmaevi idarecisi, sosyal hizmet uzmanı, psikolojik danışman, yarı zamanlı çalışan bir klinik psikolog, haftanın 2 günü sığınmaevinde mağdurların sağlık kontrollerini yapan bir doktor, iki avukat ile yarı zamanlı çalışan ve Türkçe, Rusça, Romence, ve İngilizce dillerine hakim 5 tercümandan oluşmaktadır.

Ankara'da adresi gizli tutulan sığınmaevi 12 kadın kapasitelidir. Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından bu amaçla tahsis edilmiş sığınağın tefrişi mağdurların her türlü ihtiyacı düşünülerek gerçekleştirilmiştir. Ankara Büyükşehir Belediyesi ayrıca su, elektrik ve doğalgaz giderlerini üstlenmiştir. Sığınmaevinde mağdurların temel ihtiyaçları ücretsiz karşılanmaktadır. Bunun dışında mağdurlara kişisel ihtiyaçlarını karşılamaları için bir miktar haftalık harçlık ödenmektedir.

Ocak 2003 tarihli Bakanlar Kurulu kararınca yayınlanan genelge ile insan ticareti mağdurları, hastanelerde gerçekleştirilen tedavi ücretlerinden muaf kılınmıştır. Mağdurların gerekli durumlarda tedavileri hastanede ya da ayakta gerçekleştirilmektedir. Ayrıca haftada 2 gün sığınağa gelen doktor tarafından talep eden mağdurların genel sağlık kontrolü yapılmaktadır. 2006 yılında sığınmaevinden yararlanan 83 kadının 75'i ücretsiz tıbbî destek almıştır.

Sığınmaevinde uzman psikolog tarafından gerçekleştirilen bireysel görüşmeler ve psikolojik danışman ve sosyal hizmet uzmanı liderliğinde yürütülen grup çalışmaları ile psikolojik destek sağlanmaktadır. 2006 yılında sığınmaevinden yararlanan 83 kadının 58'i talepleri doğrultusunda ücretsiz bireysel psikolojik danışmanlık, 3 mağdur ücretsiz psikiyatrik destek almıştır.

Mağdurlara ilgili yasal sürece ilişkin danışmanlık Vakfın gönüllü avukatı aracılığıyla sağlanmaktadır. 2006 yılında sığınmaevinden yararlanan 83 kadının 36'sı talepleri doğrultusunda Kadın Dayanışma Vakfı'nın gönüllü avukatları aracılığıyla hukuki danışmanlık almıştır.

Sığınmaevinde mağdurları destekleyici çeşitli kapalı mekan aktiviteler gerçekleştirilmektedir. Mağdurlar sığınmaevinde sosyal hizmet uzmanı liderliğinde yapılan grup çalışmaları, drama, resim, dans, jimnastik, ahşap boyama, örgü, mağdurların da görev aldıkları Türkçe-İngilizce-Rusça- Romence dersleri, bilgisayar eğitimi, takı tasarımı gibi aktivitelere ilgileri doğrultusunda katılım sağlamışlardır.

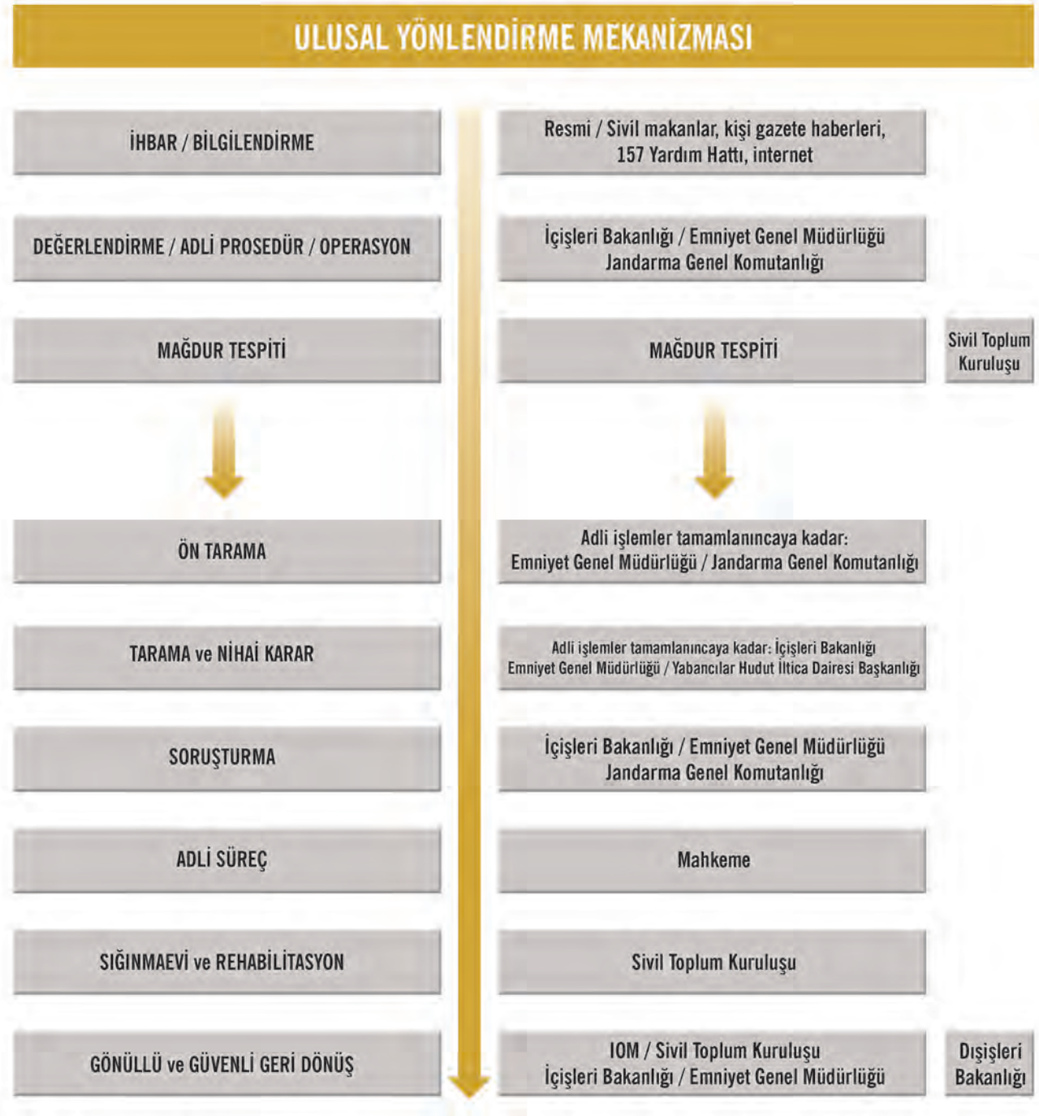
Mağdurların ülkelerine dönüşleri sağlanıncaya dek hastane ya da ihtiyaç halinde diğer kurumlara güvenli biçimde ulaştırılmaları sığınmaevi çalışanlarının refakatiyle sağlanmaktadır. Kadın Dayanışma Vakfı, İçişleri Bakanlığı ve Uluslararası Göç Örgütü koordinasyonuyla mağdurların ülkelerine güvenli geri dönüşleri sağlanmaktadır.Kadın Dayanışma Vakfı, mağdurların tespit edilmeleri sonrasında sığınmaevi ile ilgili bilgiye doğrudan ulaşabilmelerini sağlayabilmek için bir broşür hazırlamıştır. Bu broşürün nihai halini alması yönünde İçişleri Bakanlığı ile ortak çalışma yürütülmektedir.

Mağdurların Türkiye'nin çeşitli illerinde destek alabilecekleri danışma merkezleri oluşturmak maksadıyla; Türkiye'de aile içi şiddet mağdurlarına destek veren ve sayısı 60'a yaklaşan kadın danışma merkezlerinin, insan ticareti konusunda bilgilendirilmelerini ve bu çerçevede insan ticareti mağdurlarına da danışmanlık yapabilmelerini sağlayacak bir atölye çalışmasının hazırlıkları, Kadın Dayanışma Vakfı tarafından sürdürülmektedir.

3.5. Mağdurların Tanıklık Etmeleri

Mağdurların tanıklık etmeleri sırasında gerekli koruma ve desteğin verilmesi bağlamında; her şekilde, mağdurların can güvenliğine, deşifre ve teşhir edilmemelerine, tacir konumundaki şüpheliler veya bağlantılı şahıslarla aynı ortamda bulunmamalarına özen gösterilmektedir. Yüzleştirme, teşhis gibi işlemlere ihtiyaç duyulması durumunda mümkün olduğu ölçüde aynalı oda veya diğer teknik imkanlar kullanılarak, işlemlerinin hiçbir etki ve baskı altında kalmadan yürütülmesi sağlanmaktadır.Çocuk mağdurlar için, 'çocuğun en üstün yararı' ilkesi gözetilerek özel önlemler alınmaktadır. İnsan Ticareti mağdurlarına, soruşturmalar sırasında hukuki yardım sağlamak üzere, CMK 234. madde kapsamında vekillerinin bulunmaması halinde, barolardan insan ticareti alanında bilgi sahibi bir avukatın görevlendirilmesi sağlanmaktadır.

3.6. Destekleyici İstatistiki Veriler

Grafik 6

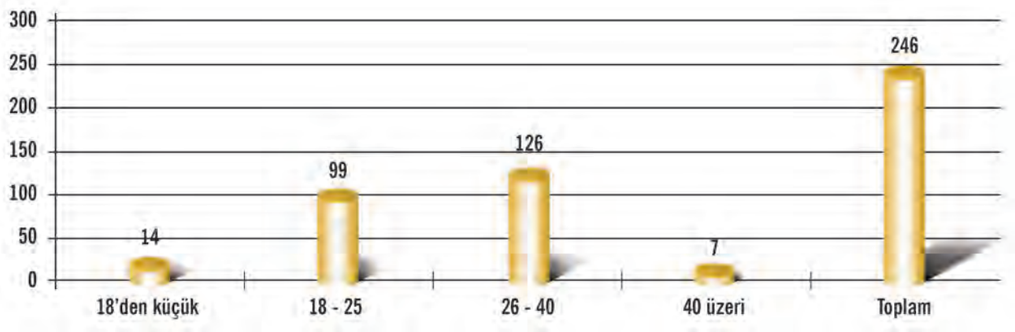
İçişleri Bakanlığı Tarafından Tespit Edilen ve IOM Tarafından Gönüllü Geri Dönüşleri Sağlanan Mağdur Sayısı 2004-2006

Grafik 7

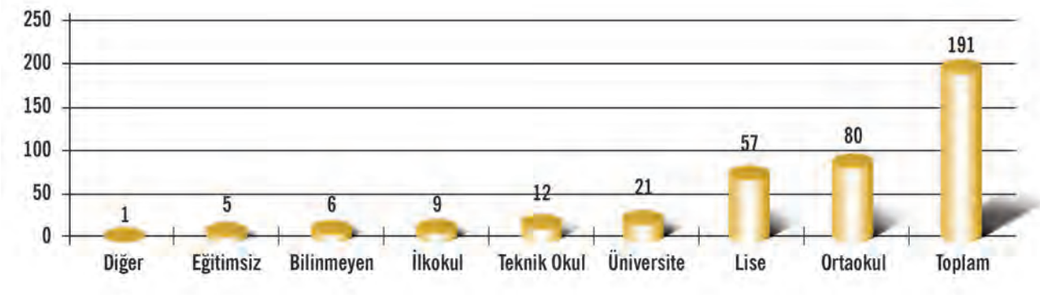
Türk kolluk kuvvetleri tarafından 2004-2006 yılları arasında tespit edilen mağdurların 473'üne IOM-Türkiye, güvenli geri dönüş alanında doğrudan yardımda bulunmuştur. Geride kalanlar, ya insani vize alarak Türkiye'de kalmışlar ya da elçilik ve diğer kaynaklar aracılığıyla ülkelerine geri gönderilmişlerdir.

Yaş Profili, 2006

Grafik 8

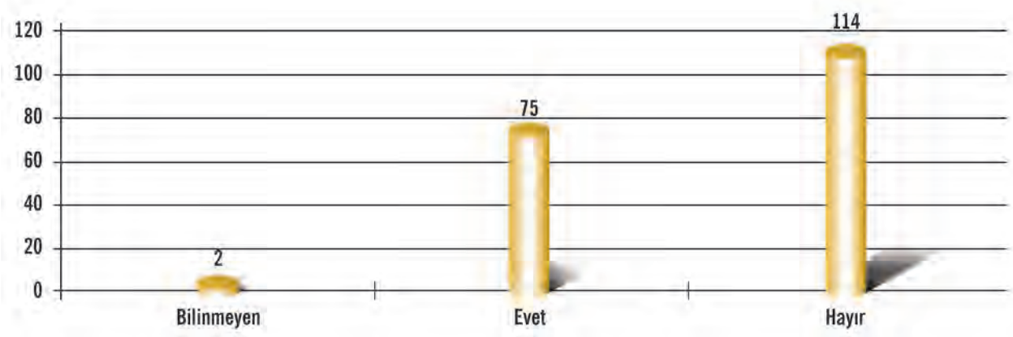
Eğitim Düzeyi, 2006

Grafik 9

Grafik 2006 yılında IOM tarafından güvenli ve gönüllü geri dönüşü sağlanan 191 insan ticareti mağduru baz alınarak hazırlanmıştır.

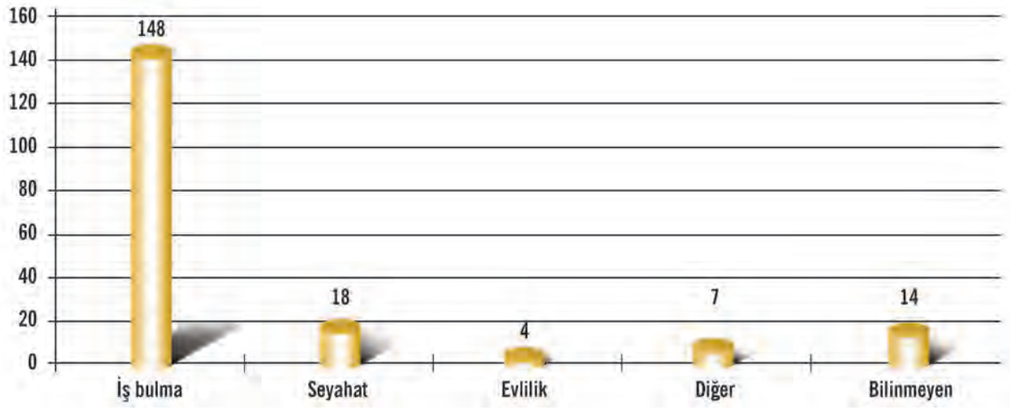
Annelik, 2006

Grafik 10

Grafik 2006 yılında IOM tarafından güvenli ve gönüllü geri dönüşü sağlanan 191 insan ticareti mağduru baz alınarak hazırlanmıştır.

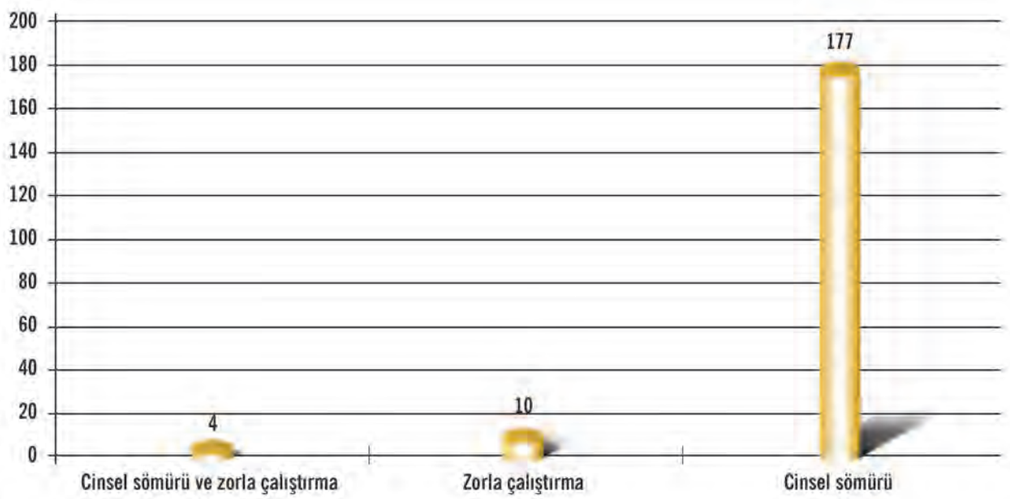
Mağdurun Türkiye'ye Geliş Nedeni, 2006

Grafik 11

Grafik 2006 yılında IOM tarafından güvenli ve gönüllü geri dönüşü sağlanan 191 insan ticareti mağduru baz alınarak hazırlanmıştır.

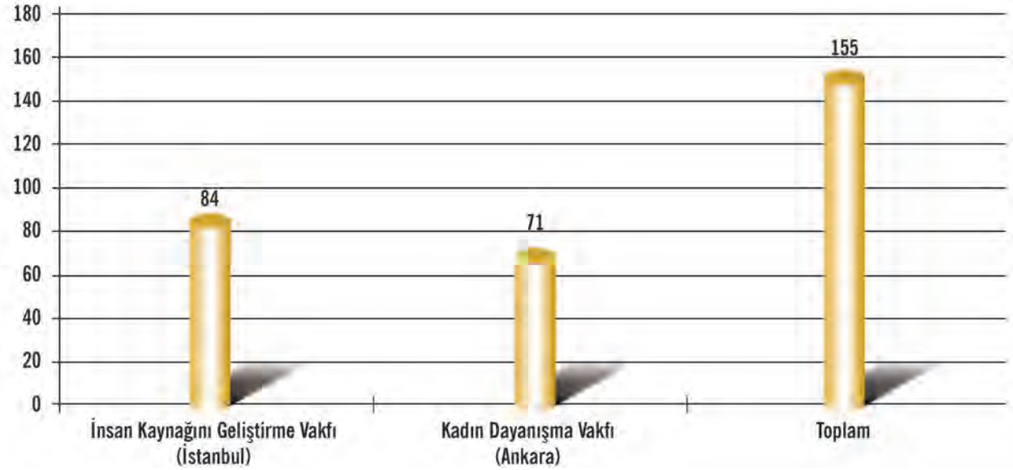
Sömürü Şekli, 2006

Grafik 12

Grafik 2006 yılında IOM tarafından güvenli ve gönüllü geri dönüşü sağlanan 191 insan ticareti mağduru baz alınarak hazırlanmıştır.

Sığınmaevlerinde Kalan ve Sağlık Bakanlığı Tarafından Sunulan Sağlık Hizmetlerinden Yararlanan Mağdur Sayısı, 2006

Grafik 13

Grafik 2006 yılında IOM tarafından güvenli ve gönüllü geri dönüşü sağlanan 191 insan ticareti mağduru baz alınarak hazırlanmıştır.

4

Yasal Çerçeve

Yasal Çerçeve

4.1. Uluslararası ve Ulusal Mevzuat

İnsan ticareti, suç örgütleri tarafından işlenen ve sınıraşan özelliğiyle birçok ülkeyi etkileyen bir suçtur. Bu da insan ticaretiyle mücadelede uluslararası işbirliğinin sağlanmasını zorunlu kılmaktadır. Türkiye insan ticareti ile mücadele alanında uluslararası anlaşmalar çerçevesinde her türlü önlemi almakta, operasyonel ve diplomatik işbirliğinin sağlanmasında aktif rol oynamaktadır.
Bu bağlamda Türkiye Cumhuriyeti aşağıdaki anlaşmalara taraf olarak, ülkesinde yürürlüğe koymuştur;

- Sınıraşan Örgütlü Suçlara Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi ve bu Sözleşmeye Ek "İnsan Ticaretinin, Özellikle Kadın ve Çocuk Ticaretinin Önlenmesine, Durdurulmasına ve Cezalandırılmasına İlişkin Protokol" ve "Kara, Deniz ve Hava Yoluyla Göçmen Kaçakçılığına Karşı Protokol";

- Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi;

- "Çocuk Haklarına Dair Sözleşmeye Ek Çocuk Satışı, Çocuk Fahişeliği ve Çocuk Pornografisi ile İlgili İhtiyari Protokol";

- Birleşmiş Milletler Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi (CEDAW);

- Uluslararası Çalışma Örgütü 29 No'lu Cebri veya Mecburi Çalıştırmaya İlişkin Sözleşme, 105 No'lu Zorla Çalışmanın Kaldırılması Sözleşmesi, 182 No'lu En Kötü Biçimlerdeki Çocuk İşçiliğinin Yasaklanması ve Ortadan Kaldırılmasına İlişkin Acil Eylem Sözleşmesi;

- Tüm Göçmen İşçilerin ve Aile Üyelerinin Haklarının Korunması Uluslararası Sözleşmesi;

Türkiye uluslararası alanda üstlendiği yükümlülükleri yerine getirmek amacıyla iç hukukunda gerekli yasal düzenlemeleri yapmıştır. 765 sayılı Türk Ceza Kanununa 03.08.2002 tarih ve 4771 sayılı Kanunla eklenen 201/b maddesiyle, insan ticareti suçu ilk kez yaptırıma bağlanmıştır.

1 Haziran 2005 tarihinde yürürlüğe giren 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 80. maddesinde insan ticareti suçu ile ilgili olarak 'Kişilerin zorla çalıştırılmak, hizmet ettirilmek, esaret veya benzeri uygulamalara tabi kılınmak yahut vücut organlarının verilmesini sağlamak amacıyla tehdit, baskı, cebir veya şiddet uygulamak, nüfuzu kötüye kullanmak, kandırmak, kişiler üzerindeki denetim olanaklarından veya çaresizliklerinden yararlanarak rızalarını elde etmek suretiyle tedarik edilmeleri, kaçırılmaları, bir yerden diğer bir yere götürülmeleri, sevk edilmeleri veya barındırılmaları eylemlerini gerçekleştirenlerin 8 yıldan 12 yıla kadar hapis ve 10.000 güne kadar adli para cezası ile cezalandırılmaları öngörülmüştür.' Öte yandan, 18 yaşını doldurmamış olanların bu maksatlarla tedarik edilmeleri, kaçırılmaları, bir yerden diğer bir yere götürülmeleri, sevk edilmeleri veya barındırılmaları hallerinde faile aynı cezanın verilmesi hüküm altına alınmıştır.

Bu düzenleme içinde ‘zorla fuhuş yaptırmak’ eylemi yer almadığından, Palermo Protokolü’ne tam uyumun sağlanmadığı tespit edilmiştir. Bu nedenle, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu’nun (TCK) 80. maddesinde 19 Aralık 2006 tarihinde yürürlüğe giren değişiklikle, ‘zorla fuhuş yaptırmak’ eylemi insan ticareti suçunun kapsamına alınmış ve yasal düzenleme Palermo Protokolü ile uyumlu hale getirilmiştir. Ayrıca 80. maddedeki unsurların içine ‘rızalarını elde etmek suretiyle kişileri ülkeye sokan veya ülke dışına çıkaranların da’ cezalandırılmasına ilişkin bir hüküm eklenmiştir. TCK 80. maddesindeki değişikliğin etkin bir şekilde uygulanmasına yönelik Cumhuriyet Savcıları ve hâkimlere eğitimler düzenlenmesi planlanmaktadır.

İnsan Ticareti ile mücadele konusunda ilave bir adım olarak, Terörle Mücadele Kanunu’nun ‘Terör amacı ile işlenen suçlar’ kenar başlıklı 4. maddesinde 29-06-2006 tarih ve 5523 sayılı kanun ile yapılan değişiklikle, insan ticareti suçunun anılan Kanunun 1. maddesinde belirtilen amaçlar doğrultusunda suç işlemek üzere kurulmuş bir terör örgütünün faaliyeti çerçevesinde işlendiği takdirde, terör suçu sayılacağına ilişkin bir düzenleme de getirilmiştir.

5271 sayılı yeni Ceza Muhakemesi Kanununda (CMK), bu suçla mücadelede başvurulacak koruma tedbirleri ile uygulanacak soruşturma ve kovuşturma yöntemlerine ilişkin olarak çeşitli hükümler yer almaktadır.

Bu kapsamda, CMK’nın 128 ve devamı maddelerinde düzenlenen ‘Taşınmazlara, hak ve alacaklara elkoyma’, 135 ve devamı maddelerinde düzenlenen ‘Telekomünikasyon yoluyla yapılan iletişimin denetlenmesi’, 139 ve devamı maddelerinde düzenlenen ‘Gizli soruşturmacı ve teknik araçlarla izleme’ koruma tedbirleri, insan ticareti suçunun soruşturulması aşamasında kullanılabilecektir. Öte yandan, haksız ekonomik çıkar sağlamak amacıyla kurulmuş bir örgütün faaliyeti çerçevesinde cebir ve tehdit uygulanmak suretiyle işlenen insan ticareti suçu ile mücadelede, CMK’nun 250-252 maddelerinde özel soruşturma ve kovuşturma yöntemlerine ilişkin hükümlere yer verilmiştir.

TCK’nın 282. maddesinde suçtan kaynaklanan mal varlığı değerlerini aklama eylemleri yaptırım altına alınmıştır. 18.10.2006 tarihinde yürürlüğe giren 5549 sayılı ‘Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun’ ile suç örgütlerinin suçtan doğan suç gelirlerinin aklanmasının önlenmesine ilişkin düzenlemelere yer verilmiştir.

5402 sayılı Denetimli Serbestlik ve Yardım Merkezleri ile Koruma Kurulları Kanununun 12 ve 13. maddeleri gereğince, suçtan zarar gören kişilerin karşılaştıkları psiko-sosyal ve ekonomik sorunların çözümünde danışmanlık yapmak ve bu kişilere yardımcı olmak görevi, denetimli serbestlik şube müdürlüklerine verilmiştir.

4.2. Uluslararası İşbirliği

Türkiye insan ticaretiyle mücadele alanında Birleşmiş Milletler Uyuşturucu ve Suç Ofisi (UNODC), Avrupa Güvenlik İşbirliği Teşkilatı (AGİT), Kuzey Atlantik Paktı (NATO), Avrupa Birliği (EU), Avrupa Konseyi (EC), Güneydoğu Avrupa İşbirliği İnisiyatifi (SECİ), İstikrar Paktı, Uluslararası Göç Politikaları Geliştirme Merkezi (ICMPD), Uluslararası Göç Örgütü (IOM), Bali Süreci, Karadeniz Ekonomik İşbirliği (KEİ) gibi çok sayıda uluslararası işbirliği platformunda aktif rol oynamaktadır. UNODC, BM Suç ve Adalet Araştırma Enstitüsü (UNICRI) ile birlikte Mart 1999 itibariyle, İnsan Ticaretine Karşı Küresel Program’ı (Global Program Against Trafficking in Human Being/GPAT) uygulamaya koymuştur.Türkiye, GPAT’a, 2004, 2005 ve 2006 yıllarında, 25’er bin Dolardan toplam 75 bin Dolar tutarında gönüllü mali katkıda bulunmuştur.Aynı zamanda Türkiye’nin İnsan Ticaretine Karşı Avrupa Konseyi Sözleşmesi’ne taraf olmasına ilişkin süreç devam etmektedir.
İnsan ticaretiyle özellikle polisiye anlamda etkin mücadele tek taraflı bir çabanın ötesinde kaynak ve hedef ülkelerin makamlarının işbirliği niyeti ve kararlılığı ile mümkündür. Bu bağlamda Türkiye ile 57 ülke arasında organize suçlar ve terörizm ile mücadelede işbirliğini öngören Güvenlik İşbirliği Anlaşmaları bulunmakta ve uygulanmaktadır.
Ayrıca insan ticareti suçunun önemine istinaden Türkiye için kaynak ülke konumundaki ülkelere ikili işbirliği protokolleri teklif edilmiştir.
Bu çerçevede;

- Belarus ile, iki ülke İçişleri Bakanları arasında “Yasadışı Göç ve İnsan Ticareti ile Mücadele Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptı”

- Gürcistan ile 10 Mart 2005 tarihinde, iki ülke Dışişleri Bakanları Arasında “Türkiye Cumhuriyeti ile Gürcistan ve Azerbaycan Arasında Terörizm, Örgütlü Suçlar ve Diğer Önemli Suçlarla Mücadele anlaşmasının Dokuzuncu Maddesinin Uygulanmasına dair Protokol”,

- 7 Temmuz 2005 tarihinde, Ukrayna ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti iki ülke İçişleri Bakanları arasında, “İnsan Ticareti ile Mücadele Alanında İkili İşbirliğine dair Ek Protokol”,

- Moldova ile, 8 Şubat 2006 tarihinde iki ülke İçişleri Bakanlıkları arasında ‘İnsan Ticareti ile Mücadele Alanında İşbirliği Yapılmasına Dair Protokol’ imzalanmış ve uygulamaya geçilmiştir.

- Son olarak, 5 Eylül 2006 tarihinde Kırgızistan ile “İnsan Ticareti ile Mücadelede İkili İşbirliği Protokolü” imzalanmıştır.

Söz konusu protokoller, özellikle Moldova, Ukrayna ve Belarus ile etkin biçimde uygulanmakta, suçun soruşturulmasına ve bireylerin yeniden mağdur edilme riskine karşı, Türkiye’den ülkelerine güvenli ve gönüllü biçimde dönüşleri sağlanan mağdurlar hakkında kaynak ülke makamlarına faks veya telefon yoluyla bilgi verilmekte ve işbirliği sağlanmaktadır.

4.3. Uygulamalar

İnsan ticareti suçuna ilişkin olarak 2004 yılı 227, 2005 yılında 379, 2006 yılında ise 422 Türk ve yabancı uyruklu şahıs yakalanarak haklarında adli işlem yapılmıştır. 2006 yılında adli işlem yapılan 422 kişiden 156'sı ilk adli işlem neticesinde tutuklanmış, 127'si tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakılmıştır.
2006 yılında haklarında adli işlem yapılan şahısların uyruk dağılımı şu şekildedir:

Türkiye: 375, Azerbaycan:7, Gürcistan:3, Kırgızistan:5, Moldova:12,
Özbekistan:5, Rusya:10, Türkmenistan:1, Ukrayna:4

4.3.1. İnsan Ticareti ile Mücadele Rehberi

2006 yılı içerisinde İçişleri Bakanlığınca çıkartılan, "İnsan Ticareti ile Mücadele Rehberi" suçun soruşturulmasına ilişkin olarak aşağıdaki unsurları içermektedir;

a) Kolluk kuvvetlerimiz tarafından fuhuşla mücadele ve insan ticareti kapsamında gerçekleştirilecek çalışmaların bu işle iştigal eden kişiler (otel sahipleri, işletenler ve tacirler) tarafından çok iyi takip edildikleri ve çalışmalar sırasında özellikle zorla tutulan kadınların başka yerlere sevk edilebildikleri göz önünde bulundurularak, insan ticareti kapsamında gerçekleştirilecek operasyonlarda gizlilik ilkesine riayet edilmesi,

b) Mağdurların insan ticaretine konu edildiklerini kabul etmemesi durumunda, insan ticareti suçunun ortaya çıkartılma olasılığının az olması nedeniyle; insan ticaretine ilişkin ihbarların alınmasının ardından suçun ve organize suç yapılarının ortaya çıkartılması amacıyla, CMK 135 ve 140. maddeleri kapsamında iletişimin denetlenmesi, dinlenmesi ve kayda alınması ile teknik araçlarla izleme faaliyetlerine ağırlık verilmesi,

c) Suçun soruşturulması ve delillerin toplanması aşamasında mağdurların ifadelerini etkileyecek tehdit, şantaj, korkutma gibi faktörlerin önüne geçilmesi için gerekli tedbirlerin alınarak, insan ticareti suçunun oluştuğunu ortaya koyacak pasaport, fotoğraf, uçak bileti, para transferi dekontu, adres/telefon defteri, video kamera, CD gibi maddi delillerin elde edilmesinin amaçlanması,

d) Mağdurlardan ve diğer kanallardan edinilen bilgiler doğrultusunda, insan tacirlerinin, bulundukları adresler, telefon numaraları ve bağlantılı oldukları şahıslar hakkında, tahkikatın genişletilmesine yönelik olarak gerekli iç koordinasyonun süratle sağlanması,

e) Soruşturmada tacirlerin yurtdışı bağlantıları ve kullandıkları yöntemlere ilişkin elde edilen bilgilerin, suçun uluslararası bağlantılarını soruşturmak üzere kaynak ülkeler ile paylaşılması amacıyla gerekli koordinasyonun sağlanması,
g) Adlî ve idarî işlemler sırasında mutlaka gizliliğe riayet edilerek, özellikle mağdurların bilgilerinin basına yansımasının önüne geçilmesi,

h)157 Acil Yardım Hattı tarafından 155 Polis imdat hattına ve 156 Jandarma hattına aktarılan ihbarların titizlikle değerlendirilmesi, gerekli hazırlık ve koordinasyon sağlandıktan sonra operasyonel çalışmaların süratle gerçekleştirilmesini gerektirmektedir.

4.3.2. Eğitim Faaliyetleri

İnsan ticareti alanında yasa uygulamayı geliştirmek için kolluk birimlerine eğitim verilmesine devam edilmektedir. 2006 yılı içerisinde insan ticaretiyle mücadele alanında çeşitli birimlerde görev yapan, toplam 1150 polise suç boyutu, iç koordinasyon, yönlendirme mekanizması, insan ticareti mağdurlarının tespiti ve mağdurlara yaklaşım konularını içeren eğitimler verilmiştir. 2006 yılı içerisinde 148 Jandarma personeline Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Kursları kapsamında, "İnsan Kaçakçılığı ve İnsan Ticareti" konusunda eğitim verilmiştir.

Ayrıca; 'Göçmen Kaçakçılığı ve İnsan Ticareti Uzmanlık Eğitim Programları 2006 yılında da düzenlenmiştir. Türkiye Uyuşturucu ve Organize Suçlarla Mücadele Akademisi (TADOC) bünyesinde çeşitli ülkelerle işbirliği halinde göçmen kaçakçılığı ve insan ticareti ile mücadele eğitimleri düzenlenerek, Türkiye'nin bu alandaki deneyimleri yabancı ülke katılımcıları ile paylaşılmaktadır.

4.4. Destekleyici İstatistiki Veriler

Türkiye'ye Giriş ve Türkiye'den Çıkış Yapan Ziyaretçi Sayıları

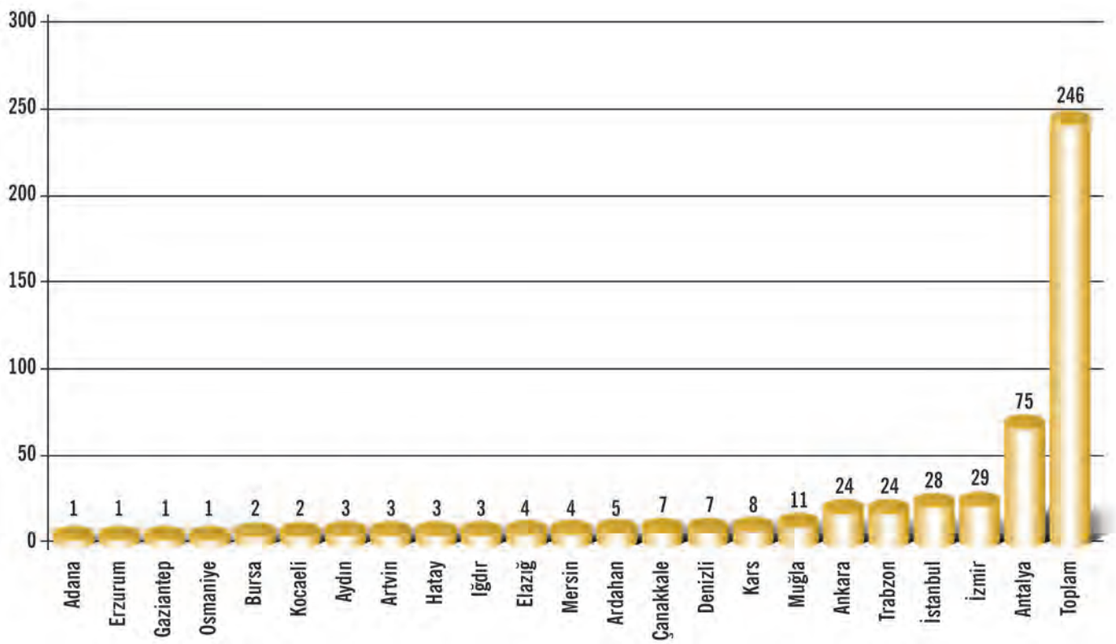
(Türkiye'de insan ticaretine konu olan ülkelerin vatandaşları konu edilmiştir.)*

	Giriş Yapan Ziyaretçi Sayısı (2004-2006)	Mağdur Sayısı (2004-2006)	Fuhuşa Karışanların Sayısı (2004-2006)	Mağdur / Fuhuş Oranı (%)
Azerbeycan	1121122	58	914	6.35
Beyaz Rusya	225698	10	82	12.2
Ermenistan	111088	2	97	2.06
Gürcistan	1150484	32	939	3.41
Kazakistan	324921	19	65	29.23
Kırgızistan	96686	68	380	17.89
Moldova Cumhuriyeti	269177	203	1214	16.72
Özbekistan	73532	33	173	19.08
Rusya Federasyonu	5291875	132	975	13.54
Türkmenistan	109769	16	198	8.08
Ukrayna	1113937	139	1084	12.82
Bulgaristan	4111464	3	42	7.14
Romanya	615173	22	101	21.78
Toplam	14614926	737	6264	

Grafik 14

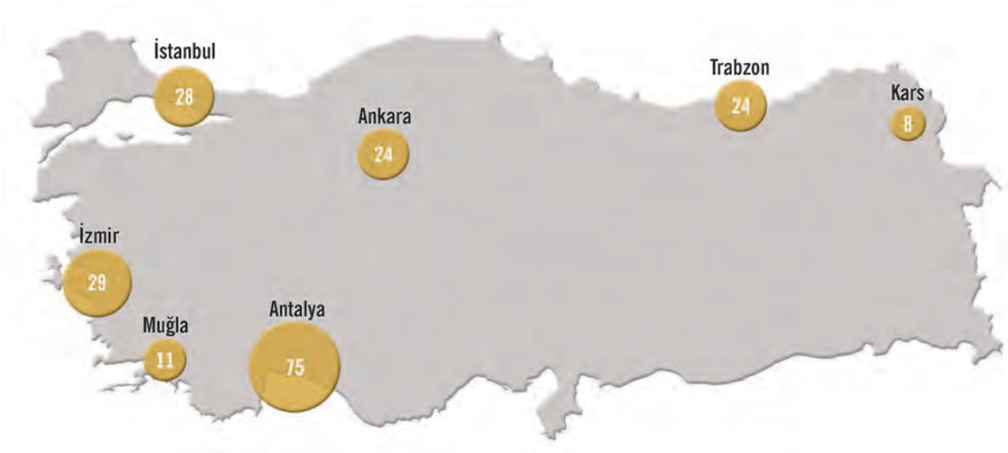
Görüleceği üzere; insan ticaretinde kaynak konumundaki ülkelerden gelen yabancıların oldukça düşük bir oranı insan ticareti mağduru olmuştur. İnsan ticareti suçunun Türkiye'deki boyutlarının analizi açısından bu tespitin önemli olduğu değerlendirilmektedir.

Türkiye'de İnsan Ticareti Mağdurlarının Tespit Edildiği İller, 2006

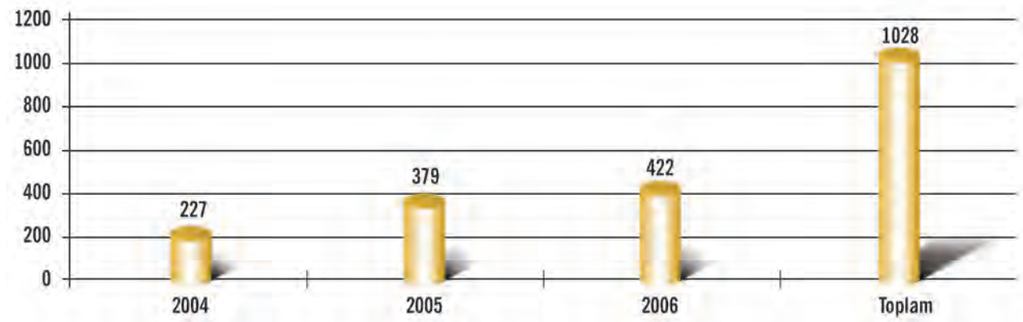
Grafik 15

Türkiye'de Mağdurların Tespit Edildiği Başlıca İller, 2006

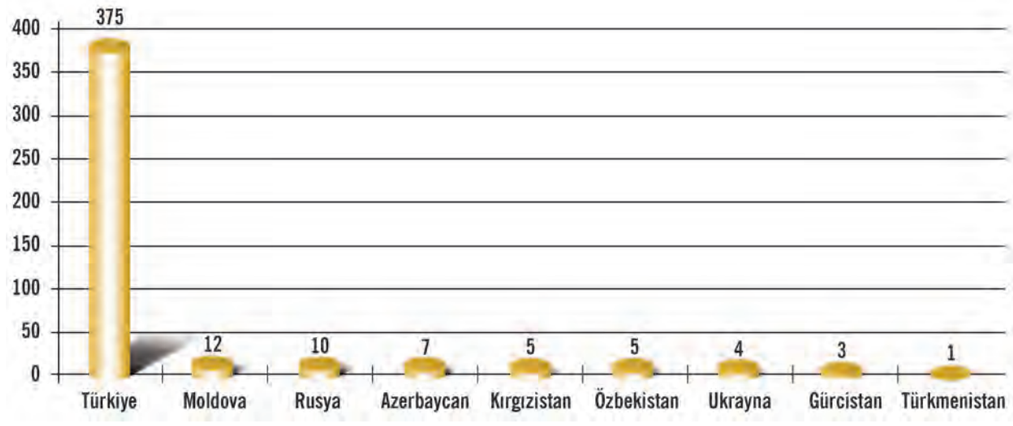
Grafik 16

Kolluk Kuvvetleri Tarafından Haklarında Adli İşlem Yapılan Şahıs Sayısı, 2004 - 2006

Grafik 17

Kolluk Kuvvetleri Tarafından Haklarında Adli İşlem Yapılan Şahısların Uyruklarına Göre Dağılımı, 2006

Grafik 18

5

Sonuç

Sonuç

Türkiye artık insan ticareti ile ilgili suçların önlenmesi, tespiti, kovuşturulması ve bu tür suçların mağdurlarının korunması ve desteklenmesi konularında daha donanımlı ve etkilidir.

İnsan ticareti ile mücadeleye yönelik ulusal çabalar, ancak kaynak ülkelerin, geçiş ülkelerinin ve hedef ülkelerin müşterek ve etkili işbirliği ile başarılı olabilmektedir. Bunun bilincinde olan Türkiye; AGİT, Avrupa Konseyi ve NATO gibi çeşitli uluslararası kuruluşlar tarafından düzenlenen faaliyetlere katılmaktadır. Türkiye, Uluslararası Göç Örgütü'ne (IOM) 2004 yılında tam üye statüsünde katılmıştır. 2006 yılının başında, göç ile ilgili sorunlarla ilgilenen önemli bir platform olan Budapeşte Sürecinin Başkanlığını üstlenmiştir.

1 Kasım 2006 tarihinde Moskova'da düzenlenen KEİ 15. Yıl Zirvesi Dışişleri Bakanları Konseyi Olağanüstü Toplantısında, UNODC ile KEİ Daimi Sekreteryası'nın birlikte gerçekleştirecekleri "Karadeniz Bölgesi'nde İnsan Ticaretiyle Ceza Adaleti Yoluyla Mücadelenin Güçlendirilmesi" (Strengthening the Criminal Justice Response to Trafficking in Persons in the Black Sea (XCE/S45) başlıklı proje fikri resmen onaylanmıştır. Proje bu yıl başlatılmıştır.

Türkiye, insan ticareti alanında uluslararası ilişkileri geliştirme arzusu doğrultusunda IOM tarafından, Karadeniz Bölgesinde insan ticareti ile mücadele doğrultusunda, bilgilendirme, veri toplama ve eğilim analizi amacı ile sürdürülebilir bir veri toplama stratejisi (bilgi alışveriş merkezi) oluşturulması teklifini olumlu karşılamıştır.

Türkiye ayrıca KEİ ülkelerine, çabalarını birleştirme amacı ile örgüt içerisinde daimi yapılar oluşturulması teklifinde bulunmuştur.

Müşterek uluslararası çaba devam etmelidir ve etmektedir. Bu çaba, süreklilik arz eden bir süreçtir. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, özellikle kadınlarla çocukların bu kötülükten daha fazla mağdur olmamalarını sağlamak için bu çabaları gerçek bir başarıya dönüştürme konusunda kararlıdır.

Detaylı bilgi için:

Uluslararası Göç Örgütü

Tel: +90 312 454 11 52

Faks: +90 312 496 14 95

E-posta: ctturkey@iom.int

Tasarım: Atıl Kurttekin

www.atilkurttekin.com